

Bijlagen

Beheer van strandrecreatief zwerfafval op de Nederlandse stranden

**Aanbevelingen voor een verbetering van zwerfafvalbeleid
en -beheer op de stranden in de Nederlandse kustgemeenten.**

Juni 2010, Leeuwarden

**Afstudeeronderzoek
Marit Mesman
Kust- en Zeemanagement**

Bijlagen

Beheer van strandrecreatief zwerfafval op de Nederlandse stranden

Aanbevelingen voor een verbetering van zwerfafvalbeleid en -beheer op de stranden in de Nederlandse kustgemeenten.

Afbeelding voorpagina: Zwerfafval op het strand (door auteur).

Juni 2010, Leeuwarden

Opdrachtgever: Stichting De Noordzee
Begeleider: Jeroen Dagevos
Drieharingstraat 25
3511 BH, Utrecht
+31 (0)30 2340016
j.dagevos@noordzee.nl

Instelling: Van Hall Instituut
Begeleiders: Leo Bentvelzen & Gerrit Karssenbergh
Agora 1
8934 CJ, Leeuwarden
+31 (0)58 2846100
leo.bentvelzen@wur.nl & gerrit.karssenbergh@wur.nl

Auteur: Marit Mesman
Opleiding: Kust- en Zeemanagement
Esdoornstraat 38-1
8924 BK, Leeuwarden
+ 31 (0)6 16 262 985
marit_mesman@hotmail.com

Inhoud

Bijlage I.....	6
Interviewvragen aan kustgemeenten	6
Interviewvragen aan paviljoenhouders.....	7
Bijlage II	8
Landelijke Afvalbeheersplan.....	8
Bijlage III.....	9
Omschrijving van het Zwervend langs Zee project	9
Bijlage IV	10
Samenvatting van de interviews.....	10
Bijlage V	14
Samenvatting van de activiteiten.....	14
Bijlage VI.....	17
Interviews en enquêtes	17

Bijlage I

Interviewvragen aan kustgemeenten

Vragen betreffende onderzoek naar beleid, beleidsuitvoering en (de visie en opinie van) betrokken partijen bij zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de Nederlandse stranden.

Notitie: Met zwerfafval wordt alleen het afval bedoeld dat afkomstig is van strandrecreatie en dat aanwezig is op het strand. Het gaat alleen om het beleid rondom dit zwerfafval en de activiteiten die hier uit voortkomen.

Algemeen

- Wat is uw functie? Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de gemeente (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Beleid

- Wat is het beleid van uw gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?
- Welke wetten, regels en verordeningen gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?
- Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente?
- Zijn er strandpaviljoens die onder een 8.40-AMvB's vallen? Zo ja, ruimen zij dan ook het zwerfafval binnen een straal van 25 meter rondom hun bedrijf op?
- Is er in het APV van uw gemeente opgenomen dat het verboden is afval op het strand te gooien?
- Heeft uw gemeente een afvalstoffenverordening? Zo ja, maakt uw gemeente ook gebruik van de Wet Bestuurlijk Boete om boetes uit te delen aan iedereen die zwerfafval op straat gooit?

Zwerfafval op het strand

- Hoeveel kilometer strand heeft uw gemeente? Wat is de recreatiedruk (aantal toeristen per jaar)? En wat voor soort publiek komt er naar het strand?
- Vormt zwerfafval een probleem op de stranden van uw gemeente?
- Neemt het zwerfafval dat van het strand afkomt ook af of toe?

Beleidsuitvoering

- Welke middelen zet uw gemeente in om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen (afvalbakken, schoonmaakacties, machinale schoonmaak e.d.)?
- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?
- Worden de minder toeristische stranden ook schoongemaakt?
- Worden de schoonmaakkosten betaald door de gemeente of door de strandexploitanten?
- Zetten jullie ook middelen in om de strandbezoeker bewust te maken van het zwerfafval? Zo ja, welke?
- Wordt er door uw gemeente gecontroleerd op de beleidsuitvoering en op het overtreden van de APV?

Samenwerking

- Welke problemen of moeilijkheden doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?
- Heeft uw gemeente plannen om de beleidsuitvoering te verbeteren?
- Is er een goede samenwerking en relatie met de andere betrokken partijen (zoals paviljoenhouders en uitvoeringsdiensten)?
- Zorgen onduidelijkheden of miscommunicatie tussen de beleidsmakers en de beleidsuitvoerders wel eens voor moeilijkheden?
- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid en

beheer van zwerfafval op de stranden?

Opinie

- Vindt u dat het beleid beter geformuleerd moet worden?
- Bent u op de hoogte van de effecten van zwerfafval op het mariene milieu?
- Wat is uw opinie, of die van uw gemeente, over zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden en over het beheer?
- Wie is er volgens u verantwoordelijk voor het opruimen van zwerfafval?
- Hoe vindt u de huidige manier van beheren? Bent u tevreden over de uitvoering van het beleid?
- Wat vindt u dat hier aan verbeterd kan worden?

Interviewvragen aan paviljoenhouders

Beleid

- Wat is uw functie? Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie?
- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?
- Wat is het beleid van de organisatie dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?
- Aan welke wetten, regels en verordeningen met betrekking tot zwerfafval en het schoonhouden van het strand, moeten jullie je houden? (Afvalstoffenverordening, APV, 8.40-AMvB's)?
- Wat zijn de doelen die met het beleid richting zwerfafval op het strand bereikt willen worden?

Beleidsuitvoering

- Vormt zwerfafval op het strand hier een probleem?
- Welke middelen zetten jullie in om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen (afvalbakken, schoonmaakacties, machinale schoonmaak e.d.)?
- Wie is er verantwoordelijk voor welk deel van dit zwerfafvalbeheer?
- Zetten jullie ook middelen in om de strandbezoeker bewust te maken van het zwerfafval?
- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente?
- Welke problemen of moeilijkheden doen zich voor in het huidige afvalbeheer op het strand?
- Hebben jullie ook plannen om de beleidsuitvoering te verbeteren?

Samenwerking

- Is er een goede communicatie tussen u en de gemeente?
- Is er een goede samenwerking en relatie met de andere partijen (zoals de gemeente, visventers e.d.)?
- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het zwerfafvalbeheer op het strand?
- Hoe vindt u de huidige manier van beheren? Bent u tevreden over de uitvoering van het beleid?
- Wat vindt u dat hier aan verbeterd kan worden?
- Vindt u dat het (overheid)beleid beter geformuleerd moet worden?
- Weet u of de hoeveelheid zwerfafval dat van jullie strand afkomt ook afneemt of toeneemt?
- Hoe worden de paviljoenhouders betrokken bij het Zwervend langs Zee project?

Opinie

- Bent u op de hoogte van de effecten van zwerfafval op het mariene milieu?
- Wat vindt u zelf van het zwerfafvalprobleem?
- Wie is er volgens u verantwoordelijk voor het opruimen van het zwerfafval?
- Wat zou u er tegen willen doen?

Bijlage II

Landelijke Afvalbeheersplan

Hoofdstuk 14, § 14.3.3 Zwerfafval

Zwerfafval is afval dat door mensen bewust of onbewust is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op zulke plaatsen terecht is gekomen. Het afval bestaat voornamelijk uit verpakkingsmateriaal van consumpties (blikjes, flesjes, wikkels, patatbakjes), sigarettenpeuken, kauwgomresten en allerlei gebruiksgoederen als kranten, folders en tissues.

Hoe burgers hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door het aanwezige zwerfafval. Zwerfafval veroorzaakt irritatie bij een groot publiek en heeft negatieve effecten op de beleving en ontwikkeling van de woon-, werk- en recreatieomgeving.

In de afgelopen jaren is de hoeveelheid zwerfafval aanmerkelijk toegenomen. De toename van kleinere huishoudens heeft gezorgd voor kleinere verpakkingen in de winkels, die ook gemakkelijk voor onderweg te gebruiken zijn. Mensen eten en drinken steeds vaker onderweg en laten over het algemeen hun afval achter in een prullenbak of nemen het mee naar huis. Er zijn er echter ook die het afval achter laten waar het niet hoort; op straat, in de berm, in het bos of op het strand.

Zowel overheid als bedrijfsleven zijn van mening dat de komende jaren de hoeveelheid zwerfafval flink moet worden teruggedrongen. In het deelconvenant zwerfafval, onderdeel van het Convenant Verpakkingen III, zijn concrete afspraken opgenomen over het voorkomen en bestrijden van zwerfafval en over de verantwoordelijkheden van de diverse partijen daarbij. In het deelconvenant zijn de volgende drie doelstellingen opgenomen:

- Uiterlijk in het jaar 2005 dient de hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval met ten minste 80% te zijn afgenomen ten opzichte van de vastgestelde hoeveelheid van 50 miljoen blikjes en flesjes in 2001;
- De hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval moet voor 1 januari 2005 minstens 2/3 lager zijn dan de hoeveelheid in 2001;
- Het overige zwerfafval moet in 2005 minstens 45% lager zijn dan de hoeveelheid volgens de nulmeting in 2002.

Het bedrijfsleven is verantwoordelijk voor het bereiken van de reductie van blikjes en flesjes in het zwerfafval. Indien het bedrijfsleven er niet in slaagt om voor 1 januari 2005 een afname van ten minste tweederde van de huidige 50 miljoen blikjes en flesjes in het zwerfafval te realiseren, treedt per 1-1-2006 het Ontwerpbesluit beheer verpakkingen en papier en karton in werking. In dit Ontwerpbesluit, waarmee de ministerraad eind 2001 heeft ingestemd, wordt onder meer de invoering van statiegeld op blikjes en flesjes geregeld.

De reductie van het overige zwerfafval is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het bedrijfsleven.

Om te beoordelen of de doelstellingen zijn gehaald, worden jaarlijks twee onderzoeken uitgevoerd. Het eerste is een enquête onder consumenten naar het door hen gerapporteerde gedrag ten aanzien van zwerfafval.

Met de resultaten van dit onderzoek kan de hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval worden bepaald. Het tweede onderzoek is een fysieke meting van de samenstelling van zwerfafval en dient om te beoordelen of de doelstelling van 45% reductie van het overige zwerfafval wordt gehaald.

De Stichting Nederland Schoon zal, als uitvoeringsorganisatie van het bedrijfsleven, in overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en andere terrein- en wegbeheerders pakketten met maatregelen samenstellen voor gemeenten. Deze pakketten bestaan uit een combinatie van voorlichting, beheer, voorzieningen en handhaving. In overleg met afzonderlijke gemeenten worden de pakketten toegespitst op lokale omstandigheden (VROM, 2007).

Bijlage III

Omschrijving van het Zwervend langs Zee project

Doelstellingen van het project

In het project 'Zwervend langs Zee' streven de deelnemende partners twee einddoelen na: duurzame strandrecreatie en vermindering van zwerfafval op het strand. Daarvoor werkt het project aan drie tussendoelen:

Strandondernemers en strandbezoekers worden gewezen op de hoeveelheid afval die er dagelijks op het strand wordt achtergelaten. Dit moet passen in een breder milieubewustzijn van de Noordzeekust.

Afvalhoeveelheden door de gegevens van de afvalinzameling, -weging en -monitoring te registreren, publiceren en op aansprekende wijze te verspreiden. Naast onze eigen voorlichtingsactiviteiten en communicatiecampagnes willen we actief samenwerken met de plaatselijke en landelijke pers.

In samenwerking met strandondernemers, gemeente, de afvalinzamelaar, wordt een actieprogramma opgesteld en uitgevoerd om de strandbezoekers te stimuleren anders met hun verpakkingsmaterialen etc. om te gaan en zwerfafval te voorkomen. Hiervoor kunnen diverse hulpmiddelen en voorzieningen worden ingezet. Wij streven naar creatieve oplossingen en willen de verschillende partijen stimuleren tot samenwerking. Ook de pers, waaronder radio en televisie, willen we hierbij betrekken.

Het actieprogramma moet leiden tot beter milieugedrag, dat zichtbaar wordt in de terugloop van de hoeveelheid zwerfafval aan de Noordzeekust veroorzaakt door strandrecreatie. Verspreid over twee strandseizoenen en verschillende kustgemeenten kan hierin door samenwerking van diverse partijen een blijvend resultaat worden neergezet in duurzame strandrecreatie.

Subdoelstellingen van het project:

- minder zwerfafval op de stranden;
- gedragsverandering van de recreant;
- gebruik van duurzame producten door strandexploitanten en praktijk gericht op het voorkomen dat afval in het marine milieu terecht komt;
- voldoende en innovatieve inzamelfaciliteiten op stranden, strandopgangen en looproutes met daarop aansluitende, toereikende afvalinzameling;
- kennis over de afkomst van zwerfafval op de stranden (landstroom / zeestroom) bij de gebruikers van het strand;
- Deelnemende gemeenten leren van elkaars ervaringen rond de aanpak van zwerfafval.

Uitvoeringsplan

Door de stuurgroep is een Uitvoeringsplan opgesteld waarin de verschillende deelelementen zijn uitgewerkt inclusief een planning:

Organisatie en Administratie Monitoring en Reiniging Acties op stranden Communicatie

Met de deelnemende gemeente is gekeken naar de wijze van het strandbeheer en hoe het wordt georganiseerd en geregeld. Zo is o.a. gekeken naar het aantal strandopgangen, strandtenten en prullenbakken. De regelmaat waarin het strand wordt schoongemaakt en prullenbakken worden geleegd is genoteerd. Verder is onderzocht of de gemeente streeft naar een Blauwe Vlag en op de hoogte is van het zogenaamde Green Key Label (KIMO, 2009).

Bijlage IV

Samenvatting van de interviews

Gemeente Den Helder

Beleid en doelen

Het strand moet schoon zijn (Hekkert, persoonlijke communicatie, 2010).

Verantwoordelijke personen

Stichting Strandexploitanten Noord-Holland is verantwoordelijk voor het strandbeheer. Het strand wordt schoongehouden door een bedrijf. De strandexploitanten betalen 60%, de gemeente 40%. De gemeente blijft wel verantwoordelijk voor het zwerfafval en haalt het afval ook op. Paviljoenhouders zijn verantwoordelijk voor hun eigen gebied.

Beleidsuitvoering en middelen

- Machinale schoonmaak
- Handmatige schoonmaak paviljoenhouders
- Vuilnisbakken
- Strandschoonmaakacties

Problemen

- Het volledige beheer is pas sinds kort in handen van de Stichting Strandexploitanten. Het onderhoud, beleid en de samenwerking moeten dus nog op gang komen.
- De samenwerking tussen verschillende belanghebbenden loopt nog stroef, men komt elkaar slecht tegemoet.
- Er is nog geen duidelijk beleid.
- Onderhoud zwerfafval is nog (onregel)matig (Hekkert, persoonlijke communicatie, 2010).

Keurmerken en beoordelingen

- 1 Blue Flag
- 20^e bij Schoonste strand verkiezing

Gemeente Ameland

Beleid en doelen

Een schoon eiland en strand zijn een visitekaartje van het eiland. Zwerfafval moet worden teruggedrongen en de toerist moet bewust gemaakt worden van de rommel die wordt achtergelaten (Brouwer, persoonlijke communicatie, 2010).

Verantwoordelijke personen

Lars Brouwer, Afdeling Beleid & Uitvoering is verantwoordelijk voor het coördineren van de uitvoering en onderhoud van de strandovergangen en het opstellen van de onderhoudsplannen. En verantwoordelijk voor de strandbewaking en het handhaven van de Blauwe Vlag en Quality Coast keurmerken. De gemeente zet strandwachtdiensten in die het strand regelmatig schoonmaken. Paviljoenhouders betalen hier aan mee.

Beleidsuitvoering en middelen

- Machinale en handmatige schoonmaak gehele strand
- Afvalzakjes uitdelen
- Posters en informatieborden
- Zwerfafvalmonitoring

Problemen

- Te weinig tijd en middelen voor de uitvoering (Brouwer, persoonlijke communicatie, 2010).

Keurmerken en beoordelingen

- 1 Green Key
- 3 x Blue Flag
- Quality Coast award
- 14^e bij Schoonste Strand verkiezing = 4 sterren

Gemeente Bergen

Beleid en doelen

Geen beleid door reorganisatie van drie gemeentes in 1, er bestaan nog 3 beleidstructuren rondom de manier waarop zwerfafval beheerd wordt. De strandgast is verantwoordelijk voor het afval dus focussen op campagnes bij supermarkten, campings etc. waar mensen hun afval vandaan halen (Klaver-Blankendaal, persoonlijke communicatie, 2010).

Verantwoordelijke personen

Monique Klaver-Blankendaal beleidsmedewerker Milieu, verantwoordelijk voor beleidsformulering. Hans van Duijn uitvoering van Milieubeleid en voor het onderhoud van het strand. De gemeente maakt regelmatig schoon. Strandexploitanten betalen een bijdrage aan de gemeente en hoeven zelf niet schoon te maken. De aannemer is verantwoordelijk voor machinale schoonmaak en legen vuilnisbakken.

Beleidsuitvoering en middelen

- Machinale schoonmaak door aannemer
- Ondergrondse containers
- Blikvanger
- Zwerfafvalmonitoring
- Afvalzakjes uitdelen
- Clean Team
- Bladkorf
- Paviljoenhouders betrekken
- Borden
- Spaar mee voor een schone zee
- Duurzame dinsdag
- Schoonmaakacties

Problemen

- Nog geen eenduidige beleidsstructuur (Klaver-Blankendaal, persoonlijke communicatie, 2010).

Keurmerken en beoordelingen

- 4 x Blue Flag
- 2de in 2007 Schoonste Strand Nederland
- 17^e Schoonste Strand verkiezing = 3 sterren

Gemeente Velsen

Beleid

De gemeente maakt het strand schoon.

Verantwoordelijke personen

Jacob van Rooij is de beleidsmedewerker van de gemeente die verantwoordelijk is voor het beleid en de uitvoering op het strand.

Beleidsuitvoering en middelen

- De gemeente maakt het strand machinaal schoon
- Paviljoenhouders houden hun eigen stuk schoon
- Afvalzakjes uitdelen
- Paviljoenhouders betrekken
- Borden
- Vlaggen
- Acties met kinderen

Problemen

- Geen winterschoonmaak.
- Paviljoenhouders te weinig betrokken bij ZLZ project.

Keurmerken en beoordelingen

- 1 Blue Flag
- 18° bij Schoonste Strand verkiezing = 4 sterren

Gemeente Schiermonnikoog**Beleid en doelen**

Gemeente heeft geen actief beleid want dat is niet nodig. Zwerfafval afkomstig van strandrecreatie vormt geen probleem. Het strand moet schoon blijven is wel de visie (Boer, persoonlijke communicatie, 2010).

Verantwoordelijke personen

Kees Boer, Hoofd Buitendienst, is verantwoordelijk voor het afvoeren van het afval. Strandpaviljoenhouder is verantwoordelijk voor zijn eigen gepachte gebied. Strandgasten zijn verantwoordelijk voor het meenemen van hun eigen afval.

Beleidsuitvoering en middelen

- Ondergrondse container bij opgang
- Geen machinale schoonmaak
- Spontane schoonmaakacties
- Strandgast neemt eigen afval mee terug

Problemen

- Recreatief zwerfafval afkomstig van boten (Boer, persoonlijke communicatie, 2010).

Keurmerken en beoordelingen

- 2° bij Schoonste strand verkiezing

Gemeente Heemskerk**Beleid en doelen**

Gemeente heeft geen beleid. De gemeente wilt wel weer de teugels aantrekken en goed doen wat ze doen (Jansen, persoonlijke communicatie, 2010).

Verantwoordelijke personen

Martin Jansen, Beleidsmedewerker gemeente, is verantwoordelijk voor het beleid en het onderhoud van het strand. Dhr. Nagel, strandbeheerder, is verantwoordelijk voor het schoonhouden van het strand. De uitvoering wordt niet gecontroleerd.

Beleidsuitvoering en middelen

- Machinale en handmatige schoonmaak

- Afvalbak bij de opgang
- Proef vaste afvalbakken

Problemen

- Het strand is moeilijk bereikbaar en dus moeilijk te controleren op schoonheid

Keurmerken en beoordelingen

- 25^e bij Schoonste strand verkiezing
- 2008 in de top 10 schoonste strand verkiezing, prijs

Bijlage V

Samenvatting van de activiteiten

Ervaringen uit bezichtiging zwerfafval op de stranden

April 2010

Tijdens mijn bezoeken in verschillende kustgemeenten, waar ik interviews ging afnemen met gemeentemedewerkers en paviljoenhouders, heb ik zelf een kijkje genomen op een aantal stranden. In de maand april, nog voor het begin van het drukke zomerseizoen, ben ik op de hoofdstranden van Egmond aan Zee, Zandvoort, Velsen, Noordwijk en Den Helder geweest. Bij alle stranden heb ik minimaal een kilometer afgelopen, afwisselend bij de vloedlijn tot aan de duinen, om te zien hoeveel zwerfafval er lag. Bij alle stranden heb ik veel gevonden. Gemiddeld schat ik dat er 5 items per vierkante meter te vinden waren. Wel lag veel zwerfvuil verspreid en half of geheel onder het zand. Het ging daarbij voornamelijk om veel kleinere items (tot 10 cm in lengte) en verpakkingen, het meeste leek afkomstig van strandrecreatie te zijn.

In Egmond lag er om de 10 meter iets van zwerfvuil en voornamelijk aan de duinrand en tussen het helmgras. Er lag meer in de buurt van de strandpaviljoens. In Noordwijk lagen op het strand zelf veel verpakkingen van chips en pakjes drinken, half onder het zand, verder viel het wel mee. In Velsen daarentegen lag er na elke meter wel een verpakking of visserstouw. Op sommige plekken had het zwerfafval zich opgehoopt half onder het zand. Ook in de duinen en het natuurgebied erachter lag veel zwerfvuil, daar met de wind heengebracht, verzameld op hoopjes. Het zwerfafval leek over het hele strand verspreid te zijn. Daar zijn ook langs de hele duinen rij strandhuisjes en paviljoens, wat hier de oorzaak van zou kunnen zijn.

In Zandvoort was niet veel te vinden, op het zachte strand hier en daar verpakkingen tussen het zand en meer fijnere delen. In Den Helder was weer veel zwerfvuil van offshore bronnen zoals scheepvaart en visserij te vinden. Dit is dan ook een rustig strand vergeleken bij de andere, meer toeristische stranden. Ook hier lagen verzamelingen zwerfvuil op concentratieplekken, waar de wind het afval bijeen gewaaid heeft. Daarbij lag het meest zwerfvuil op afgelegen stranden en verder weg van de paviljoens. Bij de paviljoens leek het schoner te zijn.

Omdat het net na de winter is en nog voor het zomerseizoen, is het logisch dat er meer zwerfvuil ligt. De hele winter is er veel aangespoeld met stormen en in de meeste gemeenten is niet schoongemaakt tijdens de wintermaanden. Toch valt het tegen om te zien dat de stranden niet echt schoon lijken, ondanks de maatregelen om zwerfafval op te ruimen van deze gemeenten. En de meeste stranden zijn al een keer schoongemaakt omdat de paviljoenhouders alweer hun paviljoens opgebouwd hebben en de eerste toeristenstromen al weer binnen komen.

Projectgroepvergadering van de Zwervend langs Zee projectgroep

Notulen 4 april 2010

Afsprakenlijst:

- Zijpe en Zandvoort presentaties bij paviljoens
- Green Key contact
- Wijk aan Zee VVV & Reddingmaatschappij poster ophangen Zwervend langs Zee project
- 10.000 zakjes voor elke gemeente
- Rapportage Hogeschool Den Haag en Zwervend langs Zee rapportage op website

Planning acties 2010:

- Gadgets Zwervend langs Zee alle gemeentes
- Strand bibliotheek Noordwijk
- Natuurschool Noordwijk
- Schoonmaakacties scholieren
- Bladkorf: waarin het zwerfvuil van het strand tentoongesteld wordt
- Monitoring alle gemeentes

Gemeente Ameland, Den Helder en Den Haag niet aanwezig.

Acties per gemeente:

- Zijpe
Afvalzakjes uitdelen, activiteiten met kinderen, posters ophangen, borden neerzetten, paviljoenhouders betrekken, bladkorf installeren, overal vlaggen en posters door dorpen
- Bergen
Afvalzakjes, Clean Team, bladkorf, paviljoenhouders betrekken, borden, Spaar mee voor een schone zee, duurzame dinsdag
(Het grootste probleem is het afval dat de strandgast vanuit huis meeneemt, niet van de paviljoenhouders, bevestigd door Jeroen)
- Velsen
Afvalzakjes, paviljoenhouders betrekken, borden, vlaggen en actie smet kinderen
(Bebording wekt verwarring, mensen zijn de borden moe bij de opgang, dus borden verspreiden in gebied)
- Zandvoort
Afvalzakjes, klaslokaal, opening en afsluiting strandseizoen, Clean Team, paviljoenhouders betrekken, bladkorf
- Noordwijk
Afvalzakjes, Clean Team, activiteiten met kids, posters, opening strandseizoen, informatiepaneel in centrum, blikvangers, gadgets, bieb, containers schilderen
(De actie Zwervend langs Zee slaagt pas als je tot in den treuren de boodschap overbrengt)
- Katwijk
Afvalzakjes, Clean Team, activiteiten met kids, posters, bladkorf, opening strandseizoen, schoonmaakactie scholieren, klaslokaal, maatschappelijke stages

Strandschoonmaakactie van de Surfrider Foundation in Egmond aan Zee

20 maart 2010

Door deelname aan de strandschoonmaakactie, die landelijk werd gehouden op verschillende stranden langs de Noordzeekust en binnenwateren kon een eigen beeld van de vuilheid van de Nederlandse stranden gevormd worden. Van een strook strand van 1 kilometer hebben we met 6 man in 2 uur tijd zeker 6 volle vuilniszakken opgehaald. Daarbij ging het voornamelijk om strandrecreatief afval, zoals ballonnen en touwtjes, peuken, verpakkingen, tetrapacks en verder visserijtouw en bouw materiaal van de strandpaviljoens. Het ging voornamelijk om kleine deeltjes, niet groter dan een hand, die overal tussen het zand lagen.

Bijlage VI

Interviews en enquêtes

1. Interview met Robin, Manager Strandpaviljoen WIJ, Scheveningen, Gemeente Den Haag
2. Interview met Willem Wijnhoven, Medewerker Buitendienst, Gemeente Castricum
3. Interview met Mascha Vos, eigenaresse Paviljoen Vos, Callantsoog, Gemeente Zijpe
4. Enquête met Menno Boermans, beleidsmedewerker Ruimtelijke ordening, verkeer & vervoer en kustzaken, Gemeente Zijpe
5. Interview met Bart Hekkert, Stichting Strandexploitanten Noord-Holland in de Gemeente Den Helder
6. Interview met Norbert Bakker, Gemeente Werken, Gemeente Texel
7. Interview met de eigenaren van Paviljoen De Zuidpier, Gemeente Velsen
8. Interview met Hanneke Mel, Eigenaresse Paviljoen Jeroen en Voorzitter Vereniging van Strandpachters, Gemeente Zandvoort
9. Enquête met Michel Hoogewerf, Beleidsmedewerker Dienst Stadsbeheer, Gemeente Den Haag, Milieu en Vergunningen, afdeling Beleid
10. Enquête met Krijn Brouwer Hoofd Buitendienst Stichting Strandexploitatie Walcheren (SWW), Gemeente Veere
11. Telefonisch interview met Martin Jansen, Beleidsmedewerker Buurtzaken, Gemeente Heemskerk
12. Telefonisch interview met Kees Boer, Hoofd Buitendienst, Gemeente Schiermonnikoog
13. Telefonisch interview met Tim van der Noll, Coördinatie Reiniging, Gemeente Westland
14. Enquête met Hans van Duijn, Beleidsmedewerker Afdeling Wijkwerk, Gemeente Katwijk
15. Interview met Monique Klaver-Blankendaal (Beleidsmedewerker Milieu) en Hans (Uitvoering), Gemeente Bergen
16. Interview met Petri Biegstraten, Strandmeester, Gemeente Noordwijk
17. Interview met Peter Den Boer, Hoofd Remise afdeling Reiniging en Groen, Gemeente Zandvoort
18. Enquête met Lars Brouwer, Beleidsmedewerker Afdeling Beleid & Uitvoering bij de Gemeente Ameland
19. Enquête met Claudia Leeuwenkuyl, eigenaresse van strandpaviljoen Blue Lagoon, Scheveningen
20. Interview met Kees Keizer, onderzoeker en docent in Psychologie en Sociologie aan de RUG over gedragswetenschap
21. Vragen aan Henny de Wit, milieuadviseur en specialist op het gebied van zwerfafval, voornamelijk in stedelijke gebieden
22. Interview met Henk Klein Teeselink van Stichting Nederland Schoon over afval gedrag

1. Interview met Robin, Manager Strandclub WIJ, Scheveningen, Gemeente Den Haag

7 mei 2010

- Wat is het beleid van de gemeente om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen?

De gemeente maakt het hele strand schoon met machines, elke dag. Verder staan er overal vuilnisbakken en prikken ze op het strand, 's nachts. Je ziet wel dat het strand brandschoon is, de gemeente zorgt wel goed dat het schoon blijft.

Ik ben zelf wel erg bezig met het zwerfafval, ik vind het verschrikkelijk. We zijn echt aso en vies hier in Nederland. Ik vind dat er veel beter beleid en sterkere regels moeten komen vanuit de overheid. En dat er streng gecontroleerd wordt. We zijn weer veel te loyaal in Nederland namelijk. Het is zowieso in Europa het viest, we zijn zwijnen. Er is zoveel zwerfafval hier, het is echt een probleem. Als je naar andere landen kijkt, daar is het overal brandschoon. Er ligt geen kauwgom of peuk op straat. In Florida staan ook grote borden langs de weg waarop de boetes staan voor het weggooien van afval op straat.

- Wat doen jullie eraan om zwerfafval te voorkomen?

Wij zetten onze eigen afvalbakken neer en soms halen we 's avonds bij het weghalen van de strandstoelen ook het ergste grofvuil van het strand. We zijn wel bezig geweest met het bedenken van initiatieven. Maar dat is meestal gewoon te duur voor ons. Recyclebare blikken of afbreekbaar plastic. Glas kunnen we niet serveren, dat is gevaarlijk in het zand.

Verder zijn er wel schoonmaakacties van de Surfrider Foundation elk jaar. Maar wij worden daar te weinig bij betrokken. Dat gaat eigenlijk buiten ons om.

- Ken je het ZLZ project? Worden jullie paviljoenhouders daar ook bij betrokken?

Nee, daar heb ik nog niets van gehoord. Wel van Schoonste Strand Nederland, daar stonden van die vuilnisbakken van. Verder is er geen beweging hier.

- Wat zijn de regels waar jullie je aan moeten houden wat betreft zwerfafval?

Wij paviljoenhouders hebben nul verantwoordelijkheid tegenover zwerfafval. De gemeente doet alles, wij hoeven niets op te ruimen. Ook de vuilnisbakken zijn van de gemeente. Ik vind het wel vies. De peuken hier blijven gewoon liggen, die gaan niet mee met de machines.

Wij hebben verder ook geen kosten aan het zwerfafval. Dat betaalt de gemeente.

- Zou je zeggen dat zwerfafval een probleem vormt hier?

Ja het is gewoon een probleem. Kijk maar naar de plastic soep in de oceaan. Het ziet er hier schoon uit, maar dat komt omdat de gemeente zo goed schoonmaakt. Dat is ook wel belangrijk, want ze moeten toeristen kunnen ontvangen. Maar mensen gooien echt veel op het strand. Kijk maar eens hoe het hier er uit ziet na een drukke dag.

- Zijn er ook plannen, van de gemeente of van jullie paviljoenhouders, om zwerfafval in de toekomst beter aan te gaan pakken?

Nee, vanuit ons beide is er niets. Ik heb althans niets gehoord van de gemeente. De paviljoenhouders zijn er ook weinig in geïnteresseerd. Misschien een enkeling die er wel wat aan wil doen.

De overheid zou regels moeten maken dat het bijvoorbeeld verplicht is om afbreekbaar plastic te gebruiken. Dat is de enige manier. De paviljoenhouders gaan anders nooit veranderen. Wij denken: waarom zouden wij dat doen? Het is niet onze verantwoordelijkheid en dan mogen wij ervoor betalen. Wij hebben alleen maar het gevoel dat we de hele tijd door de gemeente gedwarsboomd worden.

- Hoeveel paviljoens zijn er denk je?

Een stuk of 60 denk ik dat we hier hebben. We zijn wel vertegenwoordigd in de strandexploitantenvereniging. Er zijn ook vergaderingen maar het gaat nooit over milieu. Dat is wel het laatste waar ze het over zouden hebben. Ze zijn voornamelijk ruzie aan het maken, tot schelden aan toe. Omdat de gemeente van die belachelijke regels bedenkt.

Maar ik denk wel dat de gemeente meer kan doen. Zwerfafval is nog geen issue. Er moeten regels voor komen, die zijn er nog niet. En mensen moeten zich gewoon leren gedragen. Maar dan kan je wel met heel veel reclames en posters komen maar daar zitten de paviljoenhouders ook niet op te wachten. Ik ben wel tevreden over hoe de gemeente het nu doet. Het is wel heel schoon hier.

2. Interview met Willem Wijnhoven, Medewerker Buitendienst, Gemeente Castricum

6 mei 2010

- Wat is het beleid van de gemeente Castricum dat van toepassing is op het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op het strand?

Wij hebben een overeenkomst met de exploitanten. Zij zamelen het afval in en doen het in een container. Daarbij wordt het afval dat elk bedrijf inlevert gewogen. Wij voeren het afval dan af.

De exploitanten moeten voor hun paviljoen schoonhouden. Dat afval moeten zij zelf afvoeren naar de container.

Het zit zo, we hebben 3 stukken strand. Een stil strand richting Heemskerk en een stil strand richting Egmond. Dat houden wij als gemeente zelf schoon. Het tussenliggende deel, waar de paviljoens zitten, wordt door de paviljoenhouders gedaan. We werken dus wel samen. Ook het strandplateau bij de opgang is onze zorg. Al het afval wordt gewogen en de rekening wordt per paviljoen uitgedraaid. GP Groot voert het af en die verrekenen de kosten. Wij zetten ook ploegen in die schoonmaken op het strand.

De bedoeling is dat het allemaal in handen komt van de Stichting Frisse Wind. Die moet in de toekomst het gehele beheer van het strand overnemen, dus niet alleen het afvalbeheer maar ook het verpachten en het verhuren op het strand etcetera. Hans Bouwen is hier projectleider van.

- Ja, ik heb gehoord dat jullie parkmanagement willen op gaan zetten?

Klopt, we zijn er mee bezig. Maar het is heel moeilijk om iedereen op een lijn te krijgen.

- Wat doen jullie aan zwerfafvalbeheer?

We willen het hier eigenlijk zo natuurlijk mogelijk houden, daarom hebben we ook maar een oprit.

We hebben net een proef gedaan met machinaal schoonmaken op het strand. Dat willen we af en toe gaan doen, niet regelmatig.

- Zou je zeggen dat zwerfafval hier een probleem vormt?

Nou, dat hangt eigenlijk van het seizoen af. Als het veel mooi weer is, dan is er ook een grotere overlast van zwerfafval.

- Weet je ook of het zwerfafval dat van het strand afkomt ook toeneemt of afneemt?

Nou, vorig jaar is er in de container die bovenaan staat 137,8 ton afval opgehaald. Dat was ongeveer 7,5 ton per maand. Maar dat is ook het bedrijfsafval van de paviljoens. Die doen het zwerfafval dat ze verzamelen erbij. Dat zijn 6 paviljoens. We zijn vrij toeristisch zou ik zeggen met 2 campings. Van de stille stranden heeft de gemeente vorig jaar 50 ton zwerfafval opgehaald.

- Welke regels en verordeningen gelden er voor zwerfafval?

Dat zijn de Afvalstoffenverordening en in de APV is zwerfafval ook opgenomen. De Afvalstoffenverordening geldt voor de grote vervuilers, zoals bedrijven.

- Controleren jullie ook of men zich aan deze regels houdt?

Ja. We hebben drie handhavers in Castricum. Er komt ook een speciale handhaver voor het strand. De paviljoenhouders houden het eigenlijk wel goed schoon. Maar dat is ook eigenbelang,

- Zijn er ook problemen of moeilijkheden in het zwerfafvalbeheer?

Nou, problemen zijn er altijd. Ik zou dat eerder uitdagingen noemen. Ja, in het weekend hebben we wel last van jeugd die hun afval laten liggen. Maar verder ruimen mensen het redelijk op. We hebben ook containers op het strand geplaatst.

- Zetten jullie nog middelen in om mensen bewust te maken van zwerfafval?

Ja, we hebben onze eigen vlaggen ontworpen. Die hangen we overal op. Daar staat op: Een dagje aan zee? Neem je afval mee!

Verder waren we vorig jaar bezig met een proeftuinproject op het strand, daarvoor kregen we een subsidie van SenterNovem. Dat was onafhankelijk van het ZLZ project en gold alleen voor de gemeente Castricum. Dit was om zwerfafval meer te promoten. We hadden een heel plan opgezet maar we hadden het niet tijdig klaar.

Verder gaan we ook wel met scholen het strand op en proberen we zo veel mogelijk aan educatie te doen.

- Zijn er ook problemen in de samenwerking met andere partijen? Je noemde al dat het moeilijk is om iedereen op een lijn te krijgen?

Ja, er zijn wel moeilijkheden in de samenwerking. Om iedereen de zelfde kant op te krijgen is wel moeilijk. Maar hier weet Hans Bouwen meer over omdat hij de projectleider is.

- Zijn er nog ideeën om het zwerfafvalbeheer in de toekomst aan te pakken?

Ja, het parkmanagement dus. Daarmee proberen we de hele organisatie van het strand te verbeteren. Zwerfafval is er continue en het blijft altijd een uitdaging.

- Wie is er volgens jou verantwoordelijk voor zwerfafval?

De burgers moeten het in de bak gooien en dan voeren wij het af.

3. Interview met Mascha Vos, eigenaresse Paviljoen Vos, Callantsoog, Gemeente Zijpe

26 april 2010

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Wij moeten het zwerfvuil zelf opruimen. We moeten het strand schoonhouden tot aan de vloedlijn en tussen de twee strekdammen. Dat is ongeveer 250 meter. De gemeente betaalt een deel van de schoonmaakkosten, namelijk de helft. We hebben een container bovenaan het duin staan die door de gemeenten wordt geleegd. Sinds kort staat er ook een glasbak, dat is wel handig.

De gemeente betaalt de beachcleaner, die gaat 2 a 3 keer per seizoen over het strand heen.

- Dus jullie houden je eigen strand schoon. Hoe pakken jullie dit aan?

We maken handmatig schoon, gewoon met een hark. We laten de jongens af en toe met een vuilniszak over het strand gaan.

Als het minder weer is, ligt er ook minder afval. Maar dan hebben we wel de tijd om alles op te ruimen.

'S ochtends als we over duin komen dan gaat onze eerste blik over het strand om te kijken hoe het erbij ligt. En dan lopen we alles na. Op drukke dagen legen we 's middags en 's avonds de vuilbakken. We hebben nu grote klike's staan, dat is wel beter dan de manden die we voorheen hadden. Daar haalden de meeuwen alles uit. Dat is ook het meeste afval dat je 's morgens vindt, dat wat de meeuwen uit open gewaaide afvalbakken halen.

- Vormt zwerfafval op het strand hier een probleem?

De meeste mensen deponeren het afval dat ze zelf meenemen wel in de vuilbak. Hier komen veel mensen, maar vooral families. Geen dagjes mensen, die zijn het ergst eigenlijk want die nemen meer mee. Die nemen een koelbox vol met hun eigen etenswaren mee, en dat veroorzaakt afval. Ik heb de eerste koelboxen alweer gesignaleerd.

Maar een probleem, ja, hier ligt niet zo veel. Bij de hoofdingang en de parkeerplaats misschien. Of bijvoorbeeld bij de andere paviljoens. Een collega heeft ook problemen met het afval van de friettent in het dorp. Mensen nemen het mee over duin en gooien het zakje dan bij de buurman in de vuilnisbak, of op de grond. Het ligt er altijd bezaait mee. Ik weet verder niet hoe het bij de andere paviljoenhouders is.

Hondenpoep vind ik eigenlijk veel erger. Honden komen hier het strand op en poepen meteen hier bij de afgang, de baasjes begraven het dan onder het zand en een kind stapt erin.

Dus ja, ik zie niet echt een probleem. We moeten het gewoon goed bijhouden.

- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente?

Controle niet zo zeer. Er wordt wel naar de Blue Flag criteria gekeken en of er nog aan voldaan wordt. Dan nemen ze steekproeven en komen af en toe kijken. De Duitse gasten letten wel meer op de Blue Flag, de Nederlanders niet zo.

- Zetten jullie ook middelen in om de strandbezoeker bewust te maken van het zwerfafval?

Een tijdje terug hebben we wel meegedaan aan een actie van Stichting Nederland Schoon ja.

Tja, ik vindt dat je mensen wel de kans moet geven om het afval ergens in te kunnen deponeren. Dus genoeg vuilbakken plaatsen. Verder willen we wel meedoen aan campagnes.

We geven eigenlijk alles mee in papieren zakjes, alleen de frietbakjes zijn van plastic. Wij kunnen het goed bijhouden, maar ik weet niet hoe dat zit met andere paviljoenhouders. Vergeleken met vroeger spoelt er ook weinig aan, geen teer meer enzo. Wel paraffine afgelopen jaar.

- Worden jullie door de gemeente ook betrokken bij het ZLZ project?

Nee, daar worden zij eigenlijk niet actief bij betrokken.

- Welke problemen of moeilijkheden doen zich voor in het huidige afvalbeheer op het strand?

De gasten houden het eigenlijk zelf een beetje bij. De meeste zitten hier ook 2 a 3 weken, die zijn hier op vakantie.

Ik vind het zelf vreselijk als ik 's ochtends over duin kom en er ligt plastic overal. Er zijn natuurlijk ook steeds meer weggooiverpakkingen tegenwoordig. In Duitsland hebben ze ook statiegeld op blikjes. Wij hadden vroeger ook statiegeld op onze flesjes, als je het flesje terugbracht kreeg je hier 25 cent retour. Kinderen gingen dan alle flesjes verzamelen om ze in te leveren. Dan gooiden ze weer een handdoek vol met flesjes op de toonbank. Het meeste statiegeld werd hier weer omgezet in snoep. En ze ruimden mooi alles op.

- Wie is er verantwoordelijk voor welk deel van dit zwerfafvalbeheer?

Als de vuilnisbakken vol zijn, dan zetten mensen het er naast. Maar dat is al beter dan dat ze het laten liggen. Het is onze verantwoordelijkheid om de bakken te legen. Sommige mensen nemen hun eigen afvalzakjes mee.

De mensen zijn wel bewuster van het milieu geworden, bewuster dan 40 jaar geleden. De mensen die alle dagen komen zijn wel netter. De jongens op het strand hier helpen elkaar ook opruimen. En de kinderen, die mogen dan op de landrover achterop.

Zelf wijs ik mensen er gerust op als ze wat laten liggen. Dan zeg ik zoiets als: 'Die bakken staan er niet voor niets.

Maar het valt wel mee hier dus. Er komt ook vuil van ons paviljoen, mensen nemen niet alles zelf mee. Maar de mensen moeten het ook zelf opruimen. Maar goed, omdat wij er zelf aan verdienen willen we er niet over zeuren.

- Is er een goede samenwerking en relatie met de andere partijen (zoals de gemeente, visventers e.d.)?

Ja, in de zomer heb je weinig contact met je collega's, eigenlijk alleen als er wat aan de hand is. Maar in de winter hebben we vaak vergaderingen, ook met de gemeente erbij en de politie, reddingsbrigade, en de paviljoenhouders. Om te praten over hoe het allemaal gegaan is in de zomer en wat er beter kan. De verhouding met de gemeente is ook heel goed. We kunnen ze altijd bellen als er bijvoorbeeld zand van onze oprijlaan geschoven moet worden na een nacht harde wind.

- Heeft u verder nog toevoegingen?

Tja, in principe hebben we het redelijk onder controle hier.

4. Enquête met Menno Boermans, beleidsmedewerker Ruimtelijke ordening, verkeer & vervoer en kustzaken, Gemeente Zijpe

21 april 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Beleidsmedewerker ruimtelijke ordening, verkeer & vervoer en kustzaken

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

De gemeente sluit in de zomerperiode een overeenkomst af met de strandpaviljoenhouders voor het opruimen van zwerfafval op het strand. Buiten het seizoen is de strandbeheerder, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier verantwoordelijk voor het schoonhouden van de stranden.

- Welke wetten en regels gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?

In art. 2.8.9 Apv is bepaald dat het verboden is op of aan het strand afval weg te stoppen, te begraven of te laten liggen.

- Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente?

Bovengenoemd artikel uit de Apv en de Regionale Afvalstoffenverordening Milieudienst Kop van Noord-Holland

- Zijn er strandpaviljoens die onder een 8.40-AMvB's vallen? Zo ja, ruimen zij dan ook het zwerfafval binnen een straal van 25 meter rondom hun bedrijf op?

Nee

- Hebben jullie een afvalstoffenverordening? Zo ja, maken jullie ook gebruik van de Wet Bestuurlijk Boete om boetes uit te delen aan iedereen die zwerfafval op straat gooit?

Ja, er is een afvalstoffenverordening; nee, geen gebruik van Wet Bestuurlijke Boete.

- Welke onderdelen uit hoofdstuk 14 Afvalscheiding uit het Landelijke afvalbeheersplan (LAP) waarin uitgangspunten voor beleid voor zwerfafval staan, passen jullie ook toe op het strand?

Nee.

- Is er in het APV van jullie gemeente opgenomen dat het verboden is afval op straat te gooien?

Nee, niet in de Apv, maar dit staat wel in de afvalstoffenverordening.

- Wat zijn de doelen die met het beleid richting zwerfafval op het strand bereikt willen worden en wat zijn de middelen die hiervoor gebruikt worden?

Schone stranden en het besef van de gebruiker dat deze zijn/haar eigen afval iet op het strand achter laat

- Weet u hoe het afvalbeheer in andere gemeentes georganiseerd is?

Er zijn gemeenten die het afval door een bedrijf laten verzamelen en verwijderen.

- Wat is uw opinie, of die van de organisatie, richting zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden?

Dat de strandgangers veel afval achter laten. Dat zij geen besef hebben wat dit voor effect heeft op de omgeving en wat de kosten zijn voor het opruimen van het afval.

- Wat is uw belang/het belang van de organisatie bij het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval op de stranden?

Mensen er op te wijzen waar zij mee bezig zijn. De kosten voor het schoonhouden van de stranden beperken.

- Wat is uw invloed/de invloed van de organisatie op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op het strand?

Het maken van goede afspraken met de strandbeheerders. Bij veel (aangespoeld) afval zelf de afval opruimen. Controle over de werkzaamheden. Gedragsbeïnvloeding van de strandgangers via posters en acties op het strand.

- Wat is uw functie en verantwoordelijkheid in de beleidsvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Projectleider voor het project zwervend langs zee.

Openbare werken is verantwoordelijk voor alle zwerfafval.

- Hoe wordt het beleid rondom zwerfafval geïmplementeerd?

Zit in werkplan openbare werken.

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?

Openbare werken.

- Betalen de exploitanten de gemeente ook voor het schoonmaken van de stranden buiten het verhuurde gebied?

Nee.

- Hoe worden de stranden schoongemaakt?

Legen van afvalvaten in containers. Handmatig met een kar. Door het gehele strand machinaal (zeef) schoon te maken.

- Wordt dit betaald en/of gedaan door de gemeente of door de strandexploitanten?

Gebied rondom strandpaviljoen door strandexploitanten (maakt onderdeel uit van de huurovereenkomst). Daarbuiten door gemeente.

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?

Door het Hoogheemraadschap Hollands noorderkwartier. Alleen de grote delen wat aanspoelt vanuit zee.

- Weet u hoe het afvalbeheer in andere gemeentes georganiseerd is?

Nee

- Hoeveel kilometer strand heeft de gemeente? Wat is de recreatiedruk (aantal toeristen per jaar)?

Ruim 14 km. Aantal dagrecreanten zijn niet bekend.

- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente?

Ja.

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de verschillende stranden of tussen de gemeentes?

Binnen de gemeente één soort overeenkomst. Elke gemeenten heeft haar eigen beleid.

- Hebben jullie ook nieuwe plannen om de beleidsuitvoering te verbeteren?

Nee.

- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?
Bij zeer warme dagen worden de vaten bij de strandpaviljoens niet goed bijgehouden. Piekmomenten dat er erg veel afval aanspoelt.
- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?
Geen belangentegenstellingen. Hoogstens discussie over de kosten van onderhoud.
- Op welk niveau werken jullie samen met de andere partijen, eerder zakelijk of eerder persoonlijk?
Beide.
- Hoe vind je de huidige manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?
Goed. Meestal wel.
- Wat vind je dat hier aan verbeterd kan worden?
Nog vaker afval opruimen

5. Interview met Bart Hekkert, Stichting Strandexploitanten Noord-Holland in de Gemeente Den Helder

20 april 2010

- Wat is uw functie? Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de gemeente (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

De Stichting Strandexploitatie is per 1 januari 2010 van start gegaan met het idee om het volledige beheer van het strand van de gemeente Den Helder uit te besteden. Want de gemeente wil meer een regiegemeente worden en dit soort taken helemaal uitbesteden aan externe organisaties.

Het is naar het idee van de gemeente Walcheren zo opgezet. Daar hebben de strandpaviljoenhouders ook het beheer in eigen hand.

Hierachter schuilt ook een economisch belang. Den Helder is afhankelijk van de mariene, offshore en visserij. Toerisme gaat nu belangrijker worden en daarom moet het strand goed beheerd worden. We hebben 7,2 kilometer strand waarvan het bovenste deel verharde dijk is.

We verwachten dat we op termijn ook strandhuisjes krijgen, we hebben nu 4 paviljoens.

Ik ben verantwoordelijk voor onderhoud, informatievoorziening en strandreiniging en nog een aantal taken. Kortom; het toegankelijk houden van het toeristische gebied. Ik zorg dat er subsidies komen en ik zorg dat alles gedaan wordt.

Er is geen boulevard, dus er komt geen Zandvoort publiek. Het gekke is wel dat men nooit aan Juliandorp denkt als men aan het strand denkt, dan is het Scheveningen, Zandvoort en Bloemendaal. Toch is het strand hier beter bereikbaar en rustiger.

Het publiek komt vooral uit Den Helder of van de vakantieparken langs de kust. Het is er nooit heel druk. Toerisme is wel in opkomst in Den Helder omdat de andere inkomstenbronnen langzaam minder worden.

- Dus de gemeente betaald niet alles voor het strandbeheer?

Op het moment wordt alles totaal uit het gemeentelijk budget betaald. Maar dat is niet meer dan strikt noodzakelijk, wat daarvan betaald kan worden. Ik probeer dus ook subsidies te krijgen.

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Er is geen specifiek beleid, het criterium is wel om het schoon te houden. Dit doen we aan de hand van de Blauwe Vlag normen. Op de overige stranden wordt het grove vuil weggehaald. Er wordt machinaal schoongemaakt naar behoefte.

- Vormt zwerfafval een probleem op de stranden van de gemeente?

Nee, het vormt geen probleem omdat we het tijdig weghalen.

- Worden jullie door de gemeente ook betrokken bij het ZLZ project?

Ik weet daar inhoudelijk niets van, daar moet ik me nog in verdiepen.

- Worden schoonmaakkosten betaald door de gemeente of door de strandexploitanten?

Het is niet duidelijk in het huurcontract van paviljoenhouders tot welke afstand rondom het paviljoen ze moeten opruimen. De kosten voor het schoonmaken worden gedeeld, 40% betaalt de gemeente, 60% betalen de paviljoenhouders.

- Vindt u dat het beleid beter geformuleerd moet worden?

Ja, ik ben ook betrokken bij het voorbereiden van beleid. Ik leg dit voor aan het bestuur. En dan kan ik er verder nog wel invloed op uitoefenen. Als het niet op mijn manier gedaan kan worden, kan ik altijd via de achterdeur zorgen dat het wel zo gaat. Daar sta ik ook om bekend.

- Welke middelen zetten jullie in om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen?

We hebben 120 afvalbakken staan. Verder wil ik ook afvalscheidingbakken gaan plaatsen. Het probleem is alleen dat de gemeente die niet wil legen. Het zwerfafval is van de gemeente en zij haalt het afval ook op.

- Hebben jullie ook middelen om de strandbezoeker bewust te maken van het zwerfafval?

We hebben wel vuilnisbakken en we delen zakjes uit van De Blauwe Vlag.

- Welke problemen of moeilijkheden doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Het afval scheiden als criterium voor De Blauwe Vlag is een probleem. Ik ben eigenlijk al blij als men het in de grijze bak gooit. Bovendien wordt dit bij de vuilcentrale ook nog gesorteerd. Maar er moeten scheidingsbakken aanwezig zijn om dit keurmerk te behouden en de gemeente wil dit niet betalen. En als ik die bakken neerzet willen zij ze niet legen, ook al komt er toch iemand om de andere bakken, voor de hondenpoep en de bakken bij de opgang te legen.

- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?

Ja, tussen de gemeente en de stichting strandexploitatie en tussen de stichting en sommige paviljoenhouders botert het soms niet. Er zijn wel moeilijkheden maar dat wordt wel opgelost. De gemeente heeft het beheer aan ons uitbesteed maar ze komen ons niet echt tegemoet, zoals met die afvalbakken.

- Wie is er volgens u verantwoordelijk voor het opruimen van zwerfafval?

De mensen die het afval op het strand achterlaten. Eigenlijk moet je zorgen dat mensen zich beschaamd voelen als ze het afval niet in de afvalbak gooien.

- Hoe vindt u de huidige manier van beheren? Bent u tevreden over de uitvoering van het beleid?

Ja, natuurlijk. Ik ben de beheerder. Maar er kunnen wel dingen beter.

Tot slot kreeg ik nog een rondleiding door Den Helder en over het strand van Den Helder tot aan Julianadorp met de auto over het strand. Daarbij kreeg ik een goed beeld van de locaties van de strandpaviljoens en het voorkomende zwerfvuil. Er was, waarschijnlijk mede door de schoonmaakstop in de winter, veel zwerfvuil aanwezig. Waarschijnlijk gemiddeld 5 items per vierkante meter, grote delen en fijner zwerfvuil, veel ook afkomstig van offshore bronnen. Het viel op dat op de rustige meer afgelegen stranden, meer concentraties van opgehoopt zwerfvuil waren en dichter bij de paviljoens was het schoner.

Er wordt aanbevolen om naar Julianadorp te gaan in plaats van Zandvoort. Omdat er nooit files zijn, het strand veel breder en ongerepter is en je er gratis kan parkeren. Behalve als je wilt flaneren, dan kan je beter naar Zandvoort gaan.

6. Interview met Norbert Bakker, Gemeente Werken, Gemeente Texel

20 april 2010

- Wat is uw functie? Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de gemeente (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Ik ben teamleider Reiniging Materiaal en & Strand. Ik heb, sinds ik hier kwam een hoop gedaan aan het opstellen van formeel beleid omdat het nog niet zo goed geregeld was. Ik ben ook verantwoordelijk voor de strandnota en het onderzoek naar zwerfafval op het eiland. Maar ik doe nog veel meer dan dit. Op een eiland is het een heel ander verhaal dan op het vaste land, op een eiland moet je alles zelf doen.

Wij krijgen ongeveer 4.500 toeristen per jaar, een groot deel hiervan komt voor het strand. Dan hebben we 4 keer zo veel mensen op het eiland als normaal, we hebben namelijk 1.500 vaste bewoners. $\frac{3}{4}$ van het eiland is bezig met toerisme. Ik noem Texel altijd een soort attractiepark, mensen komen en verblijven voor een paar dagen en gaan dan weer van het eiland af. De toeristen komen echt voor het eiland zelf, om er te fietsen, wandelen of naar het strand te gaan. 75 % van het strand is bewaakt en toeristisch.

Texel is niet goedkoop, het is geen jongereneiland. Er komen meer ouderen en families dan jongeren. Het verbaast me eigenlijk dat 90% van het zwerfvuil op het strand afkomstig is van offshore bronnen, zoals schepen en visserij. Het grootste gedeelte spoelt aan bij Koksdorp op het strand in het noordoosten aan de kust. Er spoelt hier echt veel aan. Alles wat via de zeestromen via het Kanaal langs de Noordzeekust komt wordt hier op het strand gedumpt. Als er in het kanaal, waar wel eens catamaran zeilwedstrijden worden gehouden, een catamaran vergaat of er iets afbreekt, dan spoelt dat hier aan. Alles wat daar overboord gaat kun je hier weer terugvinden na een aantal dagen. Meestal is het ook zo dat hier de rechter schoen aanspoelt en in Engeland de linkerschoen als er een container overboord slaat, bij wijze van spreke.

We zijn wel bezig met een zwerfvuil programma. We willen ook met KIMO in overleg om het zwerfvuil te meten en te kijken waar alles vandaan komt. Op sommige voorwerpen staan gewoon de namen van de boten waarbij het overboord gegaan is.

We zijn ook bezig met een ingenieursbureau die dit allemaal voor ons uitzoekt. Die zeiden ook dat ze zoiets nog nooit gezien hadden.

Vorig jaar hadden we een strandschoonmaakactie georganiseerd in samenwerking met de zeilschool.

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Ja, maar een klein deel van het zwerfvuil is hier van de toerist, maar 10%. We hebben dit wel opgenomen in de Strandnota. Het beleid staat in de nota, wie waarvoor verantwoordelijk is. En we hebben een Zwerfafval plan laten opstellen door een ingenieursbureau.

De verantwoordelijkheid voor het schoonmaken ligt bij de strandexploitanten en de gemeente. Paviljoenhouders zijn verantwoordelijk voor het zwerfafval rondom hun paviljoens en afvalbakken op hun terrein. Wij hebben kliko's staan die om de twee weken of op afroep geleegd worden. Verder maken we het strand machinaal schoon, dat doen we nu 6 keer per jaar. Dat staat niet in het beleid maar is wel in ons budget opgenomen. Dit is al een hele vooruitgang omdat er eerst helemaal niet werd schoongemaakt. Het budget is wel beperkt, daarom doen we het maar 6 keer per jaar.

Ook is er het onderzoek, mede mogelijk gemaakt door SenterNovem en het ingenieursbureau. Hierbij wordt de methode van de nulmeting, die voor alle stranden wordt toegepast, gebruikt om de Texelse stranden te classificeren.

We zijn door Stichting Nederland Schoon wel eens op de vingers getikt, dat alles wat wij vandaag niet opruimen met opkomend tij door de zee wordt meegenomen en naar het volgende eiland wordt gebracht, tot dopjes aan toe.

- Vindt u dat het beleid beter geformuleerd moet worden?

Ja, daar zijn we nu mee bezig.

- Welke wetten, regels en verordeningen gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?

In de APV staat wel dat het verboden is om afval te laten liggen maar dit wordt niet gehandhaafd.

We doen wel mee aan De Blauwe Vlag keurmerk.

- Vormt zwerfafval een probleem op de stranden van de gemeente?

In verhouding is het zwerfafval van strandrecreatie geen probleem zou ik zeggen. Maar hoe schoner hoe beter natuurlijk. Veel zwerfafval ligt wel onder het zand. Glas is wel een probleem, kleine gebroken scherven kunnen niet met machines meegenomen worden.

Vaak laten mensen toch wel afval liggen. De Texelaars zelf gaan heel bewust om met afval. We zamelen nu afval overal gescheiden in, ook plastic. Dit werkt heel goed.

- Welke middelen zetten jullie in om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen?

Dit jaar hadden we 4 vrijwillige schoonmaakacties, de meeste van Texelaars zelf. Dus je merkt wel dat mensen ermee bezig zijn. Of ze storen zich er gewoon aan. Opgeruimd staat Texels is hier ook de leus. De gemeente faciliteert hier dan ook aan en levert handschoenen en vuilniszakken en voert het afval af en verwerkt het.

Texel is ook gewoon heel schoon. De meeste plekken scoren steeds een B of een A en soms een A+ (hoogste score) bij de beoordeling van SenterNovem.

Op 3 plaatsen aan de kust, dat lijken wel zwerfvuilverzamelingspunten, spoelt wel altijd veel zwerfvuil aan.

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?

De paviljoens moeten nu binnen een straal van 25 meter om hun paviljoen schoon houden en ook de strandopgang bijhouden. De gemeente maakt het strand zelf schoon. Als het om zwerfvuil vanuit zee gaat dat meer dan 10 kubieke meter betreft, is het de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat.

- Is het ook wel heel druk op het strand, hutje-mutje zeg maar?

Nou, niet zoals in Zandvoort. Maar het kan wel behoorlijk druk worden ja. Vooral bij Paal 17 bij de Koog en bij de opgang bij de camping.

- Wordt dit betaald en/of gedaan door de gemeente of door de strandexploitanten?

De schoonmaakkosten zijn voor 1/3 voor de gemeente, voor 1/3 voor de paviljoenhouders en 1/3 wordt betaald met de toeristenbelasting. Dus eigenlijk betaalt de toerist zelf ook mee.

- Hebben jullie ook middelen om de strandbezoeker bewust te maken van het zwerfafval?

We hebben afvalbakken van Nederland Schoon. We hebben ook wel een actie gehad met frietbakjes die biologisch afbreekbaar waren. Het nadeel was dat ze vlijmscherp waren als ze in het zand lagen en uitstaken, gevaarlijk voor kinderen. Verder wordt er niet bewust gepromoot vanuit de gemeente. Ik geloof dat de VVV wel campagnes heeft.

- Hoeveel kilometer strand heeft de gemeente?

Ongeveer 30 kilometer strand. Ze zijn 2 dagen bezig om het helemaal schoon te maken als er met een machine overheen gegaan wordt. Ze moeten dan wel voor 10 of 11 uur van het strand af zijn, dat ligt aan het weer.

- Wordt er gecontroleerd door de gemeente?

Nee.

- Welke problemen of moeilijkheden doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Het grootste probleem zijn de jongeren op de camping. Die ruimen hun afval gewoon niet op. Een tijdje geleden hebben we afvalbakken geplaatst, maar daar gingen ze in barbecueën. Dus nu hebben we vuurvaste afvalbakken neergezet en gaat het campingpersoneel ook patrouilleren. En het glas in het zand is ook een probleem.

- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?

Nou eigenlijk staat iedereen er wel gelijk in. Er wordt goed samengewerkt. Iedereen doet wat. Ik ben heel tevreden met hoe het nu gaat.

- Weet u of het zwerfafval dat van jullie strand afkomt ook afneemt of toeneemt?
Dat is moeilijk te zeggen.

- Wie is er volgens u verantwoordelijk voor het opruimen van zwerfafval?

De mensen zijn verantwoordelijk voor het creëren van zwerfvuil. Maar de gemeente is verantwoordelijk voor het opruimen van het zwerfvuil.

7. Interview met de eigenaren van Paviljoen De Zuidpier, Gemeente Velsen

14 april 2010

- Hoe beheren jullie het zwerfafval hier op het strand?

Ik denk eigenlijk dat je voor deze vragen naar de gemeente moet. Want die regelen het hier allemaal. Ik zou echt niet weten wat het beleid is en hoe ze hier opruimen enzo.

- Maar ik wil juist weten wat jullie meningen en ideeën zijn over het zwerfafval hier op het strand. Zou u me iets meer kunnen vertellen over hoe jullie als paviljoen het zwerfafvalprobleem zien?

Ja, wij moeten ons eigen stuk schoonhouden. Maar dat doen we allemaal. Iedereen houdt zijn eigen straatje schoon. Maar je wilt als paviljoeneigenaar ook geen vies strand hebben, want daar gaat niemand op zitten.

- En doen jullie dat met de hand of machinaal?

Nou, de gemeente doet het machinaal, die doet het hele strand. Hoe vaak zou ik niet weten. Wij doen het met de hand. Soms doen we ook de opgang als het erg vies is. Eigenlijk moet de gemeente dat doen, maar je wilt niet dat het vies is. We hebben ook van die prikstokken, zelf aangeschaft. Daarmee lopen we ook mee rond. En de gemeente zet van die grote gele afvalbakken neer die ze regelmatig legen. (Ik heb ze gezien, ze zijn heel handig, groot kubusvormig met gaten en een luik voor het afval, kan geen meeuw bij.)

- Zijn er ook problemen?

Nee, eigenlijk niet. We kunnen altijd de gemeente bellen als er iets is. In het winterseizoen maken ze niet schoon en worden alle afvalbakken van het strand gehaald. Maar er zijn wel gewoon wandelaars op het strand dan. Nou, toen hebben we gebeld om voor een paar van die kleine bakkies te vragen. En die hebben ze nu neergezet.

- Dus de communicatie en de samenwerking met de gemeente is wel goed?

Ja, we kunnen heel goed over weg. Jacob Rooij zet zich echt in. Hij doet heel veel hier op het strand. En we hebben een goede relatie met hem. Ik weet dat hij echt druk bezig is met het strand, hij is verantwoordelijk voor het beheer hier.

- Wordt er ook gecontroleerd door de gemeente?

Nee, volgens mij doen ze dat niet. Ik heb ze nog nooit gezien.

- Zetten jullie ook middelen in om de strandbezoeker attent te maken op zwerfafval?

Nou, dat doen wij eigenlijk niet. We delen wel afvalzakjes uit bij de strandopgang. En Nederland Schoon heeft van die afvalbakken neergezet.

Maar eigenlijk moet er gewoon goed schoongehouden worden door de gemeente.

- Heeft u wel gehoord van het ZLZ project? Worden jullie daar bij betrokken?

Ja, af en toe hebben ze wel van die acties. Daar doen we dan wel aan mee.

- Wie is er volgens u verantwoordelijk voor het zwerfafval?

De gemeente. En ook wel de toeristen. Die moeten eigenlijk heropgevoed worden. Soms zie je mensen zitten waarvan je verwacht dat ze het opruimen en dan laten ze het liggen.

- Wordt het zwerfafval ook meer of minder?

Nou, ik zit al 20 jaar op het strand maar ik zie wel dat het beter wordt. Vroeger was het hier echt veel erger. Tegenwoordig gooit men het wel sneller in de afvalbak.

We zijn wel een keer 7de geweest in 2008 bij schoonste paviljoen Nederland, dat zegt ook wel dat we ons strand op orde hebben.

8. Interview met Hanneke Mel, Eigenaresse Paviljoen Jeroen en Voorzitter Vereniging van Strandpachters, Gemeente Zandvoort

14 april 2010

- Wat is uw functie en wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de Vereniging van Strandpaviljoenhouders?

Ik ben voorzitter en ik onderhoud het contact met de gemeente. Wij reageren op de nota's en bestemmingsplannen van de gemeente om te kijken of er ook voordeel uit te halen is voor de paviljoenhouders.

Een tijdje geleden hebben we meegedaan aan de Quikscan om te kijken hoe wij duurzamer kunnen worden. We hebben toen met de vuilverwerkers om de tafel gezeten om te kijken hoe we duurzamer met het afval om kunnen gaan. Het merendeel van de paviljoens zit bij 1 bedrijf vanwege kortingen.

Maar goed, in die tijd hadden we veel last van zwerfvuil. We hebben toen een gemeentelijk onderzoek gedaan om het afval dat strandbezoekers achterlaten te inventariseren op het eigen gedeelte van de paviljoenhouders. Hiermee wilden we kijken waar het zwerfafval dat bezoekers hier achterlaten nou eigenlijk vandaan komt. Daar kwam uit dat ongeveer 70% van het zwerfafval afkomstig was van wat de toerist van thuis meeneemt. Dan is er een deel afkomstig van de visventers op de boulevard, 20%. De overige 10% is van ons. We vinden dus eigenlijk dat het niet onze verantwoordelijkheid is, maar meer die van de gemeente en de visventers. De visventers hebben ook maar kleine afvalbakjes en doen verder niets om zwerfvuil te voorkomen. Als gemeente biedt je de toerist een plaats aan. Dus is de gemeente verantwoordelijk voor die toerist. Waarom zou je het strand dan niet ook, net als de straat opruimen?

- Hebben jullie, vanuit de Vereniging voor Strandpachters of met de gemeente, dan ook gezamenlijk beleid voor het opruimen en voorkomen van zwerfafval?

Nee, we hebben geen beleid. We doen wel mee met wat er door de gemeente georganiseerd wordt of met de acties van het Zwervend langs Zee project. Zoals met die acteurs die op het strand komen of het uitdelen van afvalzakjes aan de strandbezoekers. We proberen hier wel op in te spelen.

- Worden jullie, als strandpaviljoenhouders, ook wel betrokken bij het Zwervend langs zee project? Jawel, dat wel. Een maand terug bijvoorbeeld was er een college met acteurs voor kinderen van de basisschool. Dat werd hier gehouden. Dan heb ik wel het idee dat je, het ging om kinderen uit groep 6 en die staan hier wel voor open, toch wat bereikt. Ik denk dat sommigen van die kinderen toch wel even gaan nadenken over het feit dat ze hun rommel op moeten ruimen. Dat is leuk. Ik hoop dat ze dit ook vaker en grootschaliger gaan doen. En dat er iemand het voortouw neemt om mensen aan te zetten om meer te doen, zoals dit soort acties.

We organiseren ook wel eens een schoonmaakactie. We zijn wel met zijn allen bezig met afval in grote zin.

- Zijn jullie nog bezig met nieuwe plannen om zwerfafval aan te pakken?

We hebben wel een vraag naar duidelijke afvalbakken. Iets dat voor mensen duidelijk en opvallend is en waar mensen sneller hun afval in gooien. Wat mensen aanzet om afval weg te gooien. Iets dat voor de hele kust hetzelfde is, zodat mensen het begrijpen omdat het overal hetzelfde is. Bijvoorbeeld zoiets als die grote vazen bij Bloemendaal. Maar waren niet zo makkelijk door te voeren omdat ze nogal moeilijk te leggen zijn. Ook afval scheidingsbakken op het strand, daar begrijpen mensen niets van. Maar daar zijn we nog mee bezig.

Verder doe we daar waar het kan wat mogelijk is. We hebben geen beleid hierover.

- Je bedoelt bijvoorbeeld afvalbakken in de vorm van bijvoorbeeld een colablikje, waar mensen hun blikjes in kunnen gooien? Of in de vorm van een drinkflesje waar mensen hun flesjes in kunnen gooien?

Ja, zoiets.

- Gelden er nog wetten, regels en verordeningen met betrekking tot zwerfafval waar jullie je aan moeten houden?

Nee, geen idee. Ik krijg altijd heffingen binnen maar waar die voor zijn? De Afvalstoffen verordening geldt wel ja. We houden ons eigen stuk schoon, dat staat in het contract.

- Wat doen jullie aan het voorkomen van zwerfafval?

We delen afvalzakjes uit aan de mensen. En we hebben ook asbakjes uitgedeeld. Maar die waren in de vorm van een ijschoortje gemaakt en de punten waren gevaarlijk voor kinderen. Sommige paviljoen recycelen ook.

- Zou je zeggen dat zwerfafval hier een probleem is?

Ja, het vormt wel een probleem. Mensen laten het te gemakkelijk liggen. Maar als je Zandvoort al binnenkomt wordt je al geconfronteerd met het afval langs de weg. Ik zou zeggen: zorg dat je binnenkomst netjes is. Mensen worden dan getriggerd. Als het schoon is, valt het op en gaan mensen anders om met hun afval.

- Wat doen jullie aan het bewust maken van de strandbezoeker?

Wat ik al zei, we delen afvalzakjes uit. En bij het station staan acteurs die de mensen er op wijzen dat ze hun afval netjes opruimen.

- Wie is er volgens jou verantwoordelijk voor het zwerfafval?

Het afval is niet onze verantwoordelijkheid. Het kost veel om het op te ruimen. De gemeente heeft te weinig budget beschikbaar om het op te ruimen. Ik vind dat de gemeente verantwoordelijkheid moet nemen en dat er meer budget vrijgemaakt moet worden door het College van Bestuur. Ik vind dat wij ook wel ergens de verantwoordelijkheid hebben, maar nu komen er wel erg veel kosten op ons.

- Zijn er ook problemen of moeilijkheden in het (zwerf)afvalbeheer?

In de winter wordt er niets gedaan. Het beleid is dan niet schoonmaken. Na 3 maanden komen wij weer op het strand en dan ligt er nog veel. Als wij gaan opbouwen moeten we eerst heel veel schoonmaken. Dit moet de gemeente ook bijhouden want op ons stuk is dan niet schoongemaakt.

- Vind je dat het beleid beter geformuleerd moet worden?

Ik weet eigenlijk helemaal niets van het beleid van de gemeente. Het zwerfafval moet wel als een groter probleem aangekaart worden. Dat ze bezig zijn met het ZLZ project vind ik al goed. Er was een tijdje minder actie rondom zwerfafval, maar nu is er wel meer aandacht.

- Dus je bent wel tevreden met de huidige organisatie?

De winter is echt een probleem. Want er zijn nu ook jaarrond paviljoens en we krijgen dus meerpubliek. Als het vuil is, is dat geen mooi plaatje voor Zandvoort.

Andere landen, zoals Spanje en Frankrijk, kunnen daarin een mooi voorbeeld zijn. Daar is het altijd schoon, zij doen het heel goed, er is een goede organisatie. Waarom hebben wij dat dan niet hier.

- Zijn er ook belangen tegenstelling tussen de partijen of problemen in de samenwerking, tussen bijvoorbeeld paviljoenhouders en gemeente?

Ja, tussen de paviljoenhouders en de strandtenteigenaren. Wij vinden dat zij verantwoordelijk zijn voor een groot deel van het zwerfafval. Zij vinden van niet. Maar zij zijn degenen die plastic verpakkingen weggeven. En de servetjes vindt je ook overal terug in de duinen en op het strand. Wij serveren veel meer in servies. En ze hebben van die kleine afvalbakjes en doen er verder niets aan, ze maken niet schoon. Dit is eigenlijk een continue strijd.

- Maken jullie manueel of machinaal schoon?

We maken met de hand schoon

- Merken jullie dat het zwerfafval dat van het strand komt meer of minder wordt? Misschien doordat er meer aandacht voor wordt gegeven?

Nou, vorig jaar zei onze afvalverwerker wel dat het minder was wat er opgeruimd was. Maar om hier conclusies uit te kunnen trekken moet je eigenlijk kijken of er na 2 jaar een tendens in te zien is.

Verder hebben we nu ook grijpers per paviljoen, uitgedeeld door de gemeente. Voorheen maakten we 's nachts schoon en werd het publiek minde geconfronteerd met het schoonmaken. Nu kunnen mensen zien dat we aan het opruimen zijn en worden ze er meer geconfronteerd.

- Dus jullie zijn op de goede weg?

Ja, ik ben tevreden maar het kan altijd beter.

Ik denk ook dat de gemeente de strandpachter meer bewust met maken. Door het schoon afleveren van het strand bijvoorbeeld, na de winter. Dat zou een goede start zijn.

Indirect wordt er ook wel meer gedaan. We hadden last van jongeren die 's nachts op het strand zaten en waarvan we dan 's ochtends het afval op konden ruimen. Nu wordt er gecontroleerd door de politie.

Ik weet van andere gemeenten dat de paviljoenhouders het afvalbeheer op het strand zelf doen. Het mooiste zou zijn om alles vanuit de strandpaviljoens te doen. Maar ga maar eens 40 paviljoen op een lijn krijgen. Eigenlijk zou iedereen dan aan een fonds moeten betalen van waaruit dan het schoonmaken betaald zou worden.

9. Enquête met Michel Hoogewerf, Beleidsmedewerker Dienst Stadsbeheer, Gemeente Den Haag, Milieu en Vergunningen, afdeling Beleid

15 April 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Beleidsmedewerker; verantwoordelijk voor o.a. beleidsontwikkeling.

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

We ruimen op.

- Welke wetten, regels en verordeningen gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?

Voorschriften uit de Algemene plaatselijke verordening (APV). Op te vragen via het RaadsInformatieSysteem (RIS: via www.denhaag.nl).

Voor wat betreft die materialen die uit een horecaonderneming afkomstig zijn. Artikel 2.13 Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (een uitvoeringsbesluit van de wet Milieubeheer) bepaalt dat “degene die de inrichting drijft verwijdt zo vaak als nodig etenswaren, verpakkingen, sport- of spelmaterialen, of andere materialen die uit de inrichting afkomstig zijn of voor de inrichting zijn bestemd binnen een straal van 25 meter van de inrichting”. Het gaat hier om bedrijven die onder de wet Milieubeheer vallen. Dit is in ieder geval aan de orde bij hotels, restaurants, pensions, cafés, cafetaria’s, snackbars e.d.

- Is er in het APV van jullie gemeente opgenomen dat het verboden is afval op straat te gooien? Voorschriften uit de Algemene plaatselijke verordening (APV). Op te vragen via het RaadsInformatieSysteem (RIS: via www.denhaag.nl).

- Wat zijn de doelen die met het beleid richting zwerfafval op het strand bereikt willen worden en wat zijn de middelen die hiervoor gebruikt worden?

Kort weg: We willen het strand schoon houden. In het strandseizoen (circa mei tot oktober) wordt (als het moet dagelijks) het strand schoongemaakt met beachcleaners (speciale strandschoonmaak machines). Hiernaast staan er afvalbakken op het strand.

- Wat is uw opinie en wat zijn uw missie en visie, of die van de organisatie, richting zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden?

Voorkomen en anders ruimen we op.

- Wat is uw belang/het belang van de organisatie bij het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval op de stranden?

Een schoon strand. Een schone zee.

- Wat is uw invloed/de invloed van de organisatie op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op het strand?

Wij ontwikkelen het beleid hand in hand met de uitvoering. Doen voorstellen eventueel in samenwerking met communicatie en handhaving.

- Hoe wordt het beleid rondom zwerfafval geïmplementeerd?

Beleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?

Het Veeg-, en Straatbedrijf Den Haag maakt de Haagse stranden schoon.

- Betalen de exploitanten de gemeente ook voor het schoonmaken van de stranden buiten het verhuurde gebied?
Nee. Hooguit indirect.

- Hoe worden de stranden schoongemaakt?
In het strandseizoen (circa mei tot oktober) wordt (als het moet dagelijks) het strand schoongemaakt mbv beachcleaners (speciale strandschoonmaak machines). Hiernaast staan er afvalbakken op het strand.
In de zomermaanden (juli-aug) wordt het gehele strand (Scheveningen en Kijkduin) in de nachtelijke uren schoongemaakt door beachcleaners waarbij tevens iedere nacht, indien nodig, alle afvalbakken op het strand worden geledigd en schoongemaakt.

- Wordt dit betaald en/of gedaan door de gemeente of door de strandexploitanten?
De strandschoonmaak wordt betaald door de gemeente.

- Jullie doen mee aan Schoonste strand van Nederland, wat heeft u daarvoor veranderd aan de beleidsuitvoering?
We zorgen er onder andere voor dat in het hoogseizoen het strand elke dag schoon wordt opgeleverd/schoongemaakt. Hiernaast wordt met regelmaat de publiciteit opgezocht en wordt deelgenomen aan (landelijke) acties. Zoals bijvoorbeeld het project Zwervend langs Zee.

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?
Het gehele strand wordt schoongemaakt. Het ene stuk intensiever dan het andere stuk afhankelijk van de hoeveelheid strandbezoekers en zo ook aanwezige vervuiling.

- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente ...?
De strandbeheerders en dienst stadsbeheer (gemeente) controleren de uitvoering (Veeg-, Straatbedrijf Den Haag = onderdeel van de gemeente).

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de verschillende stranden of tussen de gemeentes?
Geen grote verschillen in beleidsuitvoering. Wel wordt het Zuiderstrand (Kuikduin) meer gekenmerkt als familiestrand en het Noorderstrand (Scheveningen) meer als evenementenstrand. Het Noorderstrand wordt door veel meer bezoekers bezocht, hierdoor ontstaat meer vervuiling en de schoonmaakinzet is zodoende groter.

- Hebben jullie ook nieuwe plannen om de beleidsuitvoering te verbeteren?
Niet direct nieuwe plannen. Wel vindt momenteel kustversterking plaats op zowel het Zuider-, als het Noorderstrand. Door deze kustversterking wordt het strand breder. Dit betekent dat er in de toekomst meer strand schoongemaakt zal moeten worden. Dit schoonmaken zal op dezelfde huidige wijze worden uitgevoerd.

- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?
In de zomermaanden (juli-aug) wordt het gehele strand (Scheveningen en Kijkduin) in de nachtelijke uren schoongemaakt door beachcleaners waarbij tevens iedere nacht, indien nodig, alle afvalbakken op het strand en boulevards worden geledigd en schoongemaakt. Deze inspanning wordt volledig buiten het zichtveld van de strandbezoeker uitgevoerd.
De hoeveelheid afval die in deze nachtelijke uren wordt verzameld is indrukwekkend: op een normale zomerdag ongeveer 25 ton zwerfafval. Dit komt overeen met 2 volle vuilniswagens of 1700 volle vuilniszakken van 12 kilometer strand. Ondanks deze inspanning vallen de “schoonheidsmetingen” van een organisatie als ANWB of Nederland Schoon tegen. Hiernaast komen klachten binnen over zwerfafval op het strand rond het tijdstip dat de strandbezoekers het strand verlaten en de eerste

avondbezoekers zich melden op het strand om te wandelen/eten of uit te gaan. Er ontstaat een dilemma over de inzet van extra reinigingsactiviteiten.

De inzet van extra reinigingsactiviteiten botst op 2 praktische problemen.

- Het strand wordt dagelijks (in hoogseizoen) schoon opgeleverd, de inzet van extra reinigingsactiviteiten hebben hierdoor een laag rendement terwijl de kosten hoog zijn.
- De inzet van grote schoonmaakmachines op het strand en boulevard wordt beperkt door de aanwezigheid van bezoekers en recreanten. De veiligheidsrisico's van machinerie is te groot. De schoonmaakmachines worden nu ingezet in de nachtelijke uren van 24:00 uur tot 07:00 uur waarbij het strand zo goed als verlaten is door mensen.

- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?

Een belangentegenstelling tussen commercie en ontstaan van zwerfafval op de stranden.

- Op welk niveau werken jullie samen met de andere partijen, eerder zakelijk of eerder persoonlijk?

Zakelijk.

- Hoeveel toeristen ontvangen jullie gemiddeld per jaar?

Alleen het strand van Scheveningen ontvangt al vele honderd duizenden bezoekers.

- Hoe vind je de huidige manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?

Huidige manier van beheren is naar wens.

- Wat is volgens jou een algemeen passende manier voor het organiseren van de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Voorkomen en anders opruimen. Een schoon strand blijft langer schoon.

- Heb je nog contacten van strandtenthouders en andere strandgebruikers die ik ook zou kunnen benaderen?

Ik zal nagaan of een van de strandbeheerders tijd ziet de vragen ook te beantwoorden.

10. Enquête met Krijn Brouwer Hoofd Buitendienst Stichting Strandexploitatie Walcheren (SWW), Gemeente Veere

13 april 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Ik ben buitendienst coördinator en beleidsuitvoerder.

- Wat is het beleid van de organisatie dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Het strandafval komt volledig voor onze rekening.

- Welke wetten en regels gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?

Het beleid is er op gericht om tot de schoonste stranden van Nederland te behoren via de Nederland Schoon verkiezing.

- Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente?

Alleen de APV geldt hier.

- Zijn er strandpaviljoens die onder een 8.40-AMvB's vallen? Zo ja, ruimen zij dan ook het zwerfafval binnen een straal van 25 meter rondom hun bedrijf op?

Zij zijn verplicht om alleen onder hun paviljoen het strand schoon te houden.

- Is er in het APV van jullie gemeente opgenomen dat het verboden is afval op straat te gooien?

Ja.

- Wat zijn de doelen die met het beleid richting zwerfafval op het strand bereikt willen worden en wat zijn de middelen die hiervoor gebruikt worden?

Uitverkiezing schoonste strand van Nederland. Machinaal en handmatig reinigen.

- Wat is uw opinie, of die van de organisatie, richting zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden?

In het zomerseizoen moet alles schoon zijn.

- Wat is uw belang/het belang van de organisatie bij het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval op de stranden?

Een schoon strand is een goede reclame voor een recreatie gemeente zoals Veere.

- Wat is uw invloed/de invloed van de organisatie op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op het strand?

Wij zijn verantwoordelijk voor het opruimen ervan. Dus voor de uitvoering.

- Hoe wordt het beleid rondom zwerfafval geïmplementeerd?

In het voorjaar grote schoonmaak. In het seizoen dagelijks bijhouden tot aan einde herfstvakantie.

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?

Het strand van de gemeente Veere is verdeeld in 6 kernen. De verantwoordelijken zijn daar de Hoofdstrandwachten.

- Betalen de exploitanten de gemeente ook voor het schoonmaken van de stranden buiten het verhuurde gebied?

Nee.

- Wordt dit betaald en/of gedaan door de gemeente of door de strandexploitanten?
Gemeentelijke stichting.
- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?
Het volledige strandgebied van de gemeente Veere
- Hoeveel kilometer strand heeft de gemeente? Wat is de recreatiedruk (aantal toeristen per jaar)?
17 km strand en 3,5 miljoen overnachtingen per jaar. Toeristen en plaatselijke bevolking
- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente? Ja.
- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de verschillende stranden of tussen de gemeentes?
Willen allemaal zo hoog mogelijk eindigen bij Nederland Schoon verkiezing. Andere gemeente hebben het strand in eigen beheer.
- Hebben jullie ook nieuwe plannen om de beleidsuitvoering te verbeteren?
Wordt dit jaar proef gestart met ondergrondse afvalcontainers.
- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?
Scheepsafval dat aanspoelt.
- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?
Nee.
- Hoe vindt u de huidige manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?
Ja.
- Vermindert het zwerfafval dat jullie van het strand afhalen ook?
Ja , invloed economische crisis.

11. Telefonisch interview met Martin Jansen, Beleidsmedewerker Buurtzaken, Gemeente Heemskerk

13 april 2010

- Waar ligt het strand van Heemskerk eigenlijk? Want Heemskerk lijkt geen kustgemeente. En ik dacht dat Castricum overliep in Wijk aan Zee.

Tussen de gemeente Beverwijk en de gemeente Castricum ligt ons strand. Er is geen auto-opgang en je moet nog 3 kilometer door de duinen fietsen om er te komen.

Er komt voornamelijk publiek van de camping Geversduin. Het is echt een familiestrand.

De opbouw van de paviljoens gaat dan ook via Wijk aan zee, omdat ze daar het strand op kunnen komen.

Wij hebben ook een van de smalste stranden van Nederland. Bij vloed blijft er haast geen strand over en komt het water tot aan de duinen. Het strand is 6 kilometer lang. Er zijn alleen een strandpaviljoen en een reddingsbrigade aanwezig.

- Wat is uw functie bij de gemeente?

Ik ben beleidsmedewerker Buurtzaken. Ik ben verantwoordelijk het beheer en onderhoud en voor het bedenken en het opschrijven van de dingen. Dit leg ik voor aan het College van Bestuur. Ik ga ook over het strandschoonmaak onderhoud.

- Welk beleid geldt er in de gemeente voor recreatief zwerfafval op het strand?

Voor het seizoen wordt er een keer schoongemaakt. Dit besteden wij het uit aan een sociaal werkvoorzieningschap. Verder is meneer Nagel strandbeheerder, gaat ook over de huisjes. Hij moet zorgen dat het deel wordt schoongehouden. Hij doet dit met een machine maar ook handmatig. Verder staat er een afvalbak bij de opgang en worden er ook plastic zakjes uitgedeeld.

We zijn bezig met een proef om afvalbakken van BAM diep in het zand te zetten zodat ze steviger staan.

Er gelden niet dezelfde normen die er voor het straatbeeld gelden, waarbij fotobeelden worden gebruikt om aan te geven of het schoon of niet schoon is.

In 2008 waren we in de top 10 van de Schoonste strand verkiezing. Nu willen we de beugels weer aantrekken. De gemeente Sluis bijvoorbeeld, die wint altijd, zij doen het het beste. Maar zij houden het ook gewoon brandschoon.

- Zetten jullie ook middelen in om strandgasten bewust te maken?

Maar de mensen houden het ook wel netjes merken we. We hebben ook een bord waarop wordt aangegeven dat we een schoonste strand prijs hebben gekregen. Het is wel interessant dit soort dingen.

- Merken jullie dat er meer of minder zwerfafval van het strand komt?

Het afval dat van het strand komt valt altijd wel mee. Het is niet het Zandvoort publiek dat we hier krijgen.

- Controleren jullie ook of het goed schoongemaakt wordt?

Eigenlijk laten we dat over aan de strandbeheerder. We controleren niet.

- Waar wordt er schoongemaakt op het strand?

De aannemer maakt andere stranddelen schoon. Daarna wordt er om de week schoongemaakt. We gaan er vanuit dat ze het goed doen. De beeldkwaliteit is slecht te controleren. Je gaat er niet zo snel naartoe. Ze noemen het strand ook wel het best bewaarde geheim van Heemskerk.

- Ben je ook bekend met het Zwervend langs Zee project?

Nee, daar heb ik nog nooit van gehoord. Wel van een project voor kustgemeenten, ik weet niet meer hoe het heet. De Blauwe Vlag kunnen wij nooit krijgen, daar hebben we ook niet de ambitie voor.

We willen wel wat we doen, goed doen.

12. Telefonisch interview met Kees Boer, Hoofd Buitendienst, Gemeente Schiermonnikoog

12 april 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Ik ben Hoofd Buitendienst. Ik ben verantwoordelijk voor de uitvoering en ook voor de beleidsformulering.

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Er is geen specifiek beleid voor zwerfafval op het strand. Het strand moet schoon blijven, dat is wel onze visie.

- Welke wetten en regels gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden? Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente?

Die zijn er ook niet. Het strand van Schiermonnikoog wordt beheerd door de vereniging Natuurmonumenten. De gemeente is wel verantwoordelijk voor het zwerfafval. Wij ruimen alles op tot 5 kubieke meter, daarna is het een taak van Rijkswaterstaat. Er spoelt namelijk ook veel aan op het strand hier. Als er een flesje op het strand ligt is het niet te onderscheiden of het van strandrecreatie afkomstig is of van de recreatieboten komt. Want die zijn ook verantwoordelijk voor een groot deel van het zwerfafval hier.

- Wat doet de gemeente dan aan het schoonhouden van het strand?

We gebruiken geen machines en we hebben geen mensen in dienst om het strand schoon te maken. We willen ook geen afvalbakken op het strand want die zijn snel vol. De recreanten hier op het strand nemen hun afval mee. Ze houden zich aan de regels. We hebben ondergrondse afvalcontainers waar het afval in gedaan kan worden bij de opgang en dat werkt heel goed.

- Houden de strandpaviljoens hun eigen strand schoon?

Zij pachten strand van de gemeente en daar betalen zij voor. Ze houden hun eigen strand schoon en dit afval kan in een container worden gedaan die de gemeente dan afvoert. Ze houden dus zelf hun eigen terrein bij.

Verder zijn er spontane schoonmaakacties van particuliere instellingen bijvoorbeeld. Mede daardoor blijft ons strand ook schoon. Op kosten van de gemeente wordt dan het afval ingezameld en verwerkt.

Wij zijn dus niet actief bezig met beleid. En dat is ook niet nodig. De mensen die hier komen, komen voor de rust en de natuur en die nemen hun afval netjes mee als ze weggaan. De grootste overlast van zwerfafval komt bij ons van boten, dat spoelt allemaal aan.

Het is een hele andere situatie dan bijvoorbeeld in Zeeland. Daar komt een heel groot publiek naartoe en daar zitten de stranden overvol bij mooi weer. Hier heb je op een mooie dag al snel een kilometer strand voor jezelf. Daarom hebben wij ook minder last van zwerfafval. Als het ergens heel druk is laat men ook sneller afval achter.

Wij hebben er geen regels voor. En we zijn heel tevreden met hoe het nu gaat.

13. Telefonisch interview met Tim van der Noll, Coördinatie Reiniging, Gemeente Westland

12 april 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Ik ben verantwoordelijk voor de coördinatie Reiniging binnen de gemeente, en op het strand dus voor de strandreiniging. Beleidsuitvoering.

- Wat is het beleid van de gemeente dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Het strand moet gewoon brandschoon zijn, er mag geen afval op het strand zijn, dat is ons beleid. In het strandseizoen moet het strand om 8 uur 's ochtends schoon zijn van zwerfafval en honden/paardenpoep.

- Hebben jullie ook middelen om de strandbezoeker bewust te maken van het zwerfafval?

Nee, we hebben geen campagnes of iets dergelijks. De acteurs van Stichting Nederland Schoon zouden een keer komen, maar dat ging niet door. Verder doen we er niets aan, geen posters of informatieborden.

- Welke wetten en regels gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden? Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente?

Er gelden geen specifieke regels. De APV is wel van toepassing. In de toekomst willen we wel meer mensen bewust maken van zwerfafval. Dat is belangrijk want het is echt een probleem. Je ziet dat niet alleen jongeren afval achterlaten maar ook ouders van kinderen die luiers en wickiepakjes achterlaten.

- Zijn er strandpaviljoens die onder een 8.40-AMvB's vallen? Zo ja, ruimen zij dan ook het zwerfafval binnen een straal van 25 meter rondom hun bedrijf op?

Ja, de strandexploitanten, we hebben er maar 10, zijn verantwoordelijk voor het zwerfafval binnen een straal van 25 meter van hun paviljoen. Zij ruimen dit ook op. Ze willen zelf ook een schoon strand, anders gaat er natuurlijk niemand zitten. Ze tonen zelf ook initiatief om het schoon te houden.

- Wie betaalt er voor het schoonhouden van het strand?

Dat betaalt de gemeente. De pacht van de strandexploitanten is te weinig om dat van te betalen, dit gaat ook naar een andere pot. We zijn niet zoals het strand van Scheveningen waar de strandexploitant veel pacht betaalt. Wij hebben ook niet zoveel strandpaviljoens als daar.

De kosten voor het schoonmaken worden dus uit de gemeentepot betaald.

- Wat is uw mening over het feit dat de gemeente alle kosten voor het opruimen van zwerfafval betaalt?

Ik heb daar verder geen mening over. Er zijn binnen de gemeente Westland allerlei afdelingen die over het strand gaan. Wij zijn verantwoordelijk voor de reiniging en daar is gewoon een bepaald budget voor beschikbaar.

- Hoe wordt het beleid rondom zwerfafval geïmplementeerd?

Het schoonhouden van het strand wordt uitbesteed aan een aannemer die het hele jaar het strand elke week helemaal schoonmaakt. In het zomerseizoen wordt het wel tot 3 keer per dag schoongemaakt. Dit wordt gedaan met een beachcleaner en met 2 squads die op zoek gaan naar zwerfvuil en waarmee afval wordt opgeruimd door hand picking, ook waar de beachcleaner niet bij komt. Er staan 400 prullenbakken die tussentijds geleegd worden op drukke dagen.

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?

Ja, het hele strand wordt schoongemaakt. We hebben 6,7 kilometer strand. Elke week wordt het hele strand schoongemaakt het hele jaar door.

- Welke moeilijkheden doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Een tijd geleden hadden we vervelende jeugd die de strandschoonmakers bekogelden. Dit maakte het moeilijk om schoon te maken. Zij maakten ook veel rommel.

Maar of je nu 4 of 5 ton afval van het strand haalt, je moet het strand toch wel op om op te ruimen. Schoonhouden moet je toch. Ik kan me niet voorstellen dat het ooit gaat veranderen, dat er geen zwerfafval meer zou zijn. Dat het gebeurt dat je daarvoor niet meer het strand op hoeft.

- Op welk niveau werken jullie samen met de andere partijen, eerder zakelijk of eerder persoonlijk?

Verder hebben we ook een goede samenwerking en regelmatig contact met de burens, de Gemeente Den Haag, en met de strandpaviljoenhouders. Wij zijn ook niet zo een druk strand, alleen als het mooi weer is. We zijn niet zo als Scheveningen. Daarom hebben wij ook een andere organisatie. Maar je was er vast al achter dat het per gemeente sterk verschilt.

- Vermindert het zwerfafval dat jullie van het strand afhalen dan ook?

Verminderen niet. Maar je merkt wel dat mensen er meer rekening mee zijn gaan houden dat we zo een schoon strand zijn en dat ze het schoner houden. Mensen gooien vaker hun afval in de afvalbak. Maar als het een dag druk is....

- Kent u het Zwervend langs Zee project? Kustgemeenten kunnen daar aan deelnemen, het loopt nu een jaar.

Nee, daar heb ik nog niet van gehoord. Ik ben daar niet voor uitgenodigd. Ik zal het eens googlen.

Je kunt 22 april ook naar de opening van het strandseizoen komen in Westland, alle kustgemeenten zijn hiervoor uitgenodigd, dan kun je ze allemaal zien en spreken.

14. Enquête met Hans van Duijn, Beleidsmedewerker Afdeling Wijkwerk, Gemeente Katwijk

6 april 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?
Beleidsmaker
- Wat is het beleid van de organisatie (gemeente/opruimbedrijf/strandpaviljoen) dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden? In hoeverre is jullie beleid gericht op zwerfafval op het strand afkomstig van strandrecreatie?
Ons beleid is erop gericht dat er sprake is van een schoon strand gedurende de zomer, maar ook gedurende de winter. In de zomerperiode wordt het strand dagelijks schoongemaakt. Het beleid is zo hoog mogelijk te scoren bij de verkiezing het schoonste strand van Nederland.
- Welke wetten en regels gelden er op het strand ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?
De gemeente heeft afspraken met de strandexploitanten en de aannemer die voor ons het strand schoon maakt, om het strand zo schoon mogelijk te houden. Daarnaast organiseert de gemeente verschillende schoonmaakacties en wordt zoveel mogelijk de publiciteit gezocht om de strandbezoeker bewust te maken van een schoon strand.
- Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente ...?
Afvalstoffenverordening en de APV.
- Zijn er strandpaviljoens die onder een 8.40-AMvB's vallen? Zo ja, ruimen zij dan ook het zwerfafval binnen een straal van 25 meter rondom hun bedrijf op?
De strandexploitanten zijn conform de huurovereenkomst verantwoordelijk voor het afval binnen het gehuurde strandvak.
- Hebben jullie een afvalstoffenverordening? Zo ja, maken jullie ook gebruik van de Wet Bestuurlijk Boete om boetes uit te delen aan iedereen die zwerfafval op straat gooit?
Ja
- Welke onderdelen uit hoofdstuk 14 Afvalscheiding uit het Landelijke afvalbeheersplan (LAP) waarin uitgangspunten voor beleid voor zwerfafval staan, passen jullie ook toe op het strand?
Geen.
- Is er in het APV van jullie gemeente opgenomen dat het verboden is afval op straat te gooien?
Ja
- Wat zijn de doelen die met het beleid richting zwerfafval op het strand bereikt willen worden en wat zijn de middelen die hiervoor gebruikt worden?
Een aantrekkelijk en schoon strand en een zo hoog mogelijke score bij de verkiezing het Schoonste Strand van Nederland (actie Nederland Schoon). Inzet beachcleaner, uitgifte afvalzakjes, strandschoonmaakacties, deelname Zwervend langs Zee; het plaatsen van veel afvalbakken; publiciteit.
- Weet u hoe het afvalbeheer in andere gemeentes georganiseerd is?
Wij zijn bekend met het afvalbeheer van een aantal andere kustplaatsen.
- Wat is uw opinie, of die van de organisatie, richting zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden?
Onze mening is dat er de laatste tijd er een toename is van het zwerfafval op de stranden. Met name de jeugd laat nogal wat afval achter op het strand.

- Wat is uw invloed/de invloed van de organisatie op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op het strand?
De invloed die kan worden uitgeoefend is behoorlijk, maar is weer afhankelijk van de financiën
- Wat is uw functie en verantwoordelijkheid in de beleidsvoering rondom zwerfafval op de stranden?
Zorgen voor goede afspraken met strandexploitanten en aannemer.
- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?
De strandexploitanten voor het gehuurde deel en de gemeente voor het vrije strand
- Betalen de exploitanten de gemeente ook voor het schoonmaken van de stranden buiten het verhuurde gebied?
Nee
- Hoe worden de stranden schoongemaakt?
De strandexploitanten schakelen mensen in om te rapen dan wel een aannemer voor het machinaal schoon maken van het strand
De gemeente schakelt een aannemer in die het strand schoonmaakt met een beachcleaner.
- Wordt dit betaald en/of gedaan door de gemeente of door de strandexploitanten?
Beide.
- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?
Ja, tot de gemeentegrenzen
- Weet u hoe het afvalbeheer in andere gemeentes georganiseerd is?
Van sommige andere kustplaatsen is dat bekend
- Hoeveel kilometer strand heeft de gemeente? Wat is de recreatiedruk (aantal toeristen per jaar)?
Katwijk heeft ca. 4 km strand. Het aantal toeristen in de zomer is groot. Het aantal is niet bekend.
- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente?
Ja.
- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de verschillende stranden of tussen de gemeentes?
In Katwijk zijn de strandexploitanten verantwoordelijk voor het schoonhouden van een groot deel van het strand. In andere kustgemeenten ligt dit anders.
- Hebben jullie ook nieuwe plannen om de beleidsuitvoering te verbeteren?
Niet echt, al hebben wij wel voor dit jaar de frequentie van het schoonmaken van het strand opgeschroefd.
- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?
Het komt wel eens voor dat de strandexploitanten het niet zo nauw nemen met het schoonmaken van hun gehuurde strandvak.
- Zijn er belangen tegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?
Niet bekend.

- Op welk niveau werken jullie samen met de andere partijen, eerder zakelijk of eerder persoonlijk?
Beide

- Hoe vind je de huidige manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?

Op zich zijn wij tevreden met de huidige manier van beheren, maar het kan altijd beter. Vanwege de financiën is dat niet altijd mogelijk.

- Wat vind je dat hier aan verbeterd kan worden?

Op zich zou een verbetering zijn als de gemeente over het gehele strand het beheer van het afval zou hebben, maar daar hangt een behoorlijk financieel plaatje aan.

- Heb je nog contacten van strandtenthouders en andere strandgebruikers die ik ook zou kunnen benaderen?

Zie bijgevoegde lijst; Je kunt het beste contact opnemen met de eigenaar van de paviljoens Het Strand en Zomers, de heer H. Schaap. Hij is de secretaris van de Vereniging van Strandexploitanten.

15. Interview met Monique Klaver-Blankendaal (Beleidsmedewerker Milieu) en Hans (Uitvoering), Gemeente Bergen

1 april 2010

- Dus Monique is beleidsmaker en Hans beleidsuitvoerder. Het werkt zeker beter als deze verschillende functies in samenwerking staan?

Ja, dat is waar het vaak mis gaat. De communicatie tussen de beleidsvloer en het werkveld, omdat er vaak grote verschillen zijn in het beleid en de uitvoering ervan.

- Wat is het beleid rondom zwerfafval op de stranden in Bergen?

Daar is nog geen beleid voor. De gemeente Bergen bestaat uit de voormalige gemeentes Egmond, Schoorl en Bergen. We zijn kortgeleden samen gevoegd en er begint nu weer een eenduidige richting in te komen. We hebben nog steeds te maken met drie oude gemeentestructuren wat het erg moeilijk maakt. In september zijn we ook gereorganiseerd. Het heeft wel een half jaar geduurd voordat iedereen zijn plek weer had gevonden. We willen wel nog beleid opstellen rondom zwerfafval. Arcadis doet dit voor ons.

Maar dan moet de nadruk vooral liggen op de supermarkten en campings. Want uit onderzoek blijkt dat het zwerfafval afkomstig van strandrecreatie voornamelijk door de toerist zelf wordt meegenomen naar het strand. Dus moeten er bij supermarkten campagne gemaakt worden naar de toerist om het afval niet op het strand achter te laten. We vinden eigenlijk dat de strandgast verantwoordelijk is voor het afval en dat hun gedrag moet veranderen, ze moeten zelf hun troep opruimen. Hier willen we meer op focussen. We hebben dus nog geen actief beleid. We vinden ook: laat de troep eens een maand op het strand liggen. Mensen denken snel, iemand anders ruimt het wel op. Net als met grof huisvuil in de buurt, mensen worden nog beloond ook als iemand anders het opruimt.

Wel voldoen we aan het LAP, het Landelijke Afvalbeheersplan. We zijn er wel mee bezig. We doen altijd mee aan het Schoonste Strand van Nederland. We zijn een keer tweede geweest.

Verder hebben we vier keer een Blue Flag. Bij Egmond gaat dat niet lukken vanwege de rioolafwatering op het strand, dus daarom doen we daar het Zwervend langs Zee project.

- Is zwerfafval wel een onderdeel van jullie APV?

Nou, dan zou je even op onze website moeten kijken. Maar onze APV is opgesteld naar de Modelverordening van het VNG. Er staat eigenlijk niet specifiek in over zwerfafval op het strand.

- Wat doen jullie dan om het strand schoon te houden?

We hebben verschillende aannemers die plaatselijk opruimen, Egmond heeft ook een beachcleaner. Mart Gul maakt het voor ons schoon. Hij doet ook mee met de zwerfafval monitoring, hij verzamelt het afval dan. Mart Gul, daar hebben we een goeie aan, hij is ook strandvonder. Hij wil gewoon niet dat de kust vuil is. Twee keer per dag leegt hij de afvalbakken, als het nodig is vaker. Tot 9 uur 's ochtends mag hij op het strand schoonmaken. Aan het eind van de dag kan hij ook nog de afvalbakken legen.

We delen nog geen afvalzakjes uit, maar dat gaat dit jaar wel gebeuren, bij de paviljoens en strandopgangen. Verder willen we bij de strandopgang blikvangers neerzetten. We hebben ook wel gefaciliteerd in schoonmaakacties. Verder willen we informatieborden plaatsen met: Vele handen maken schone stranden. We zijn bezig met het implementeren van ondergrondse strandcontainers bij de paviljoens. En een vernieuwing van het brengdepot.

- Hoeveel toeristen krijgen jullie gemiddeld per jaar?

Daar is moeilijk een schatting van te maken. Er komen drie keer zoveel mensen, dus ga ik uit van 60.000 strandgasten. Maar de vervuiling neemt toe, dat merken we wel. De recreatieve druk is zwaar.

- Tot waar maken jullie schoon?

Waar geen toeristen komen, daar maken we ook niet schoon.

We hebben 22 kilometer kust. Egmond is echt een familiestrand, maar er zijn ook rustigere delen.

De PWN, Hoogheemraadschap, levert het strand wel elk jaar schoon op aan het begin van het seizoen

omdat zij de verhuurder zijn. Zij halen ook al het afval uit zee vandaan.

- Betalen de paviljoenhouders om het strand schoon te houden?

Ja, de paviljoenhouders betalen mee aan het afvalbeheer. De gemeente voert het af. De strandpaviljoenhouders maken hun strand dus niet schoon. Maar eigenlijk zie je het zwerfafval ook niet. Op straat zie je het heel duidelijk liggen, op het strand is het meestal onder het zand gedeeltelijk en vrij onopvallend.

- Hoe is jullie verhouding met de paviljoenhouders?

Die is matig. Maar we gaan ze er wel meer bij betrekken, volgende weke hebben we ze uitgenodigd om te vergaderen. We hopen op een samenwerking met hen.

- Ik heb twee weken terug meegedaan aan de Strandschoonmaakactie in Egmond aan Zee. Hebben jullie dat afval toen ook geteld?

Nee, we hebben het niet geteld. Mart Gul heeft het gewoon afgevoerd. Het was erg kort dag allemaal.

- We zijn van plan om een nieuwe actie te organiseren deze zomer. Kunnen we dan op jullie hulp rekenen?

Ja, natuurlijk. Wij regelen dan het afvoeren, vuilniszakken, handschoenen en prikkers. En eventueel de publiciteit bij scholen en in het lokale suffertje.

16. Interview met Petri Biegstraten, Strandmeester, Gemeente Noordwijk

26 maart 2010

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de organisatie (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Ik ben strandmeester en daarmee verantwoordelijk voor het strandbeleid, zowel het maken van beleid als de uitvoering ervan zijn mijn verantwoordelijkheid. Ik zorg voor de bedrijfscontinuïteit, alles wat er op het strand gebeurt is mijn verantwoordelijkheid. Ik word als eerste gebeld als er iets is. Verder doe ik dus ook de politiek erachter.

We hebben 13 kilometer strand, waarvan de boulevards toeristisch zijn en een aantal natuurstranden. We doen dit jaar voor de tweede keer mee aan het Zwervend langs Zee project en willen het dit jaar meer body geven. We hebben een ploeg met gehandicapten, het Clean Team, die voor ons het zwerfafval verzamelen en tellen, deze gegevens houden we bij en gaan naar Rijkswaterstaat. Verder hebben we een schoonmaakbedrijf om de stranden schoon te houden. We doen mee aan Schoonste strand van Nederland, de landelijke opschoondag en acties van de Surfrider Foundation. We verstrekken stages aan bijvoorbeeld scholieren, rond het opruimen van het strand.

- Wat is het beleid van de organisatie (gemeente/opruimbedrijf/strandpaviljoen) dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Er is geen beleid.

- Welke wetten en regels gelden er op de Nederlandse stranden ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden? Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente ...?

Er geldt wel een afvalverordening voor het dorp maar dit geldt niet op het strand. Wel hebben wij een APV waar iets instaat over zwerfafval.

Flyeren en acties zijn wel verboden op ons strand. We hebben van de zomer van Libresse die stunt gehad waarbij tampons uit de lucht op het strand terecht kwamen. In de winter hebben we nog een pakje terug gevonden. Ik ben daar toen ook erg boos om geworden. Lopen wij hier ons best te doen om het te voorkomen en dan komen zij met zo een stunt. Acties, zoals het uitdelen van colablikjes, zijn hier ook uit den boze. Dat brengt alleen maar afval met zich mee.

- Wat zijn de doelen die met dit beleid bereikt willen worden en wat zijn de middelen die hiervoor gebruikt worden?

We staan voor een schoon strand. We hebben een aparte schoonmaakploeg op het strand. In de zomer wordt er elke dag schoongemaakt, in het naseizoen 3 keer per week en in de winter 1 keer per week.

- Wat is uw invloed/de invloed van de organisatie op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op het strand?

Er wordt aardig geluisterd naar de strandmeester. Ik werk ook nauw met de wethouder en de paviljoenhouders samen. Het strand is onze grootste inkomstenbron. De ondernemers betalen niet veel voor hun afval, de gemeente betaalt het geheel. Ik mag zelf bepalen hoe het gaat. Ik zeg gewoon, dat wil ik wel en dat wil ik niet. Ze hebben maar te luisteren dan.

Ik vind dat er een goede samenwerking is. We zijn een laagdrempelige gemeente. Dat is ook een krachtig instrument dat we elkaar weten te vinden.

- Hoe wordt het beleid rondom zwerfafval geïmplementeerd?

Het strand wordt schoongehouden door het schoonmaakbedrijf dat we ingehuurd hebben. Daarnaast staan er afvalbakken, delen we papieren afvalzakjes van Stichting Nederland Schoon uit en zijn er informatieborden aanwezig.

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?

De exploitant is verantwoordelijk voor zijn eigen strand tot aan de vloedlijn. De vrije stukken betaalt de gemeente. Er is 1 partij die schoonmaakt, het schoonmaakbedrijf, die hebben wij ingehuurd.

- Hoe worden de stranden schoongemaakt?

Zij gebruiken een beachcleaner om het strand schoon te maken. Verder hebben wij 240 keer afvalbakken van 240 liter staan. En we zijn bezig om ondergrondse containers aan te leggen bij de paviljoens. En houten bakken, die je ook in Oostenrijk in de bergen ziet, te gaan plaatsen. Daar wil het bedrijf, Firma van der Putten, ook wel in investeren. Glas is eigenlijk het grootste probleem. Daarom zijn we bezig om een fijnere zeef te plaatsen op de beachcleaner om ook het gebroken glas er uit te zeven.

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?

Er wordt in de rustige gebieden schoongemaakt daar waar nodig. De schoonmakers zijn 's ochtend om 6 a 7 uur op het strand bezig en zijn na 10 uur weer weg. De vuilnis wordt dan ook geleegd. Na een feest of evenement gebeurt dit 's nachts.

- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente?

Nee, er wordt niet gecontroleerd, ik heb geen handhavers. Als er klachten komen of ik zie dat het niet goed gaat dan ga ik er wel naartoe.

- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Er zijn geen problemen, natuurlijk kan het altijd beter. En als het smerig is op het strand dan moeten ze betalen. De gemeente maakt het dan schoon en zij krijgen de rekening. Dit wordt berekend door het schoonmaakbedrijf over de hoeveelheid afval.

Het probleem is eerder het gedrag van mensen. Want het afval wordt wel steeds achter gelaten. Dat is toch raar eigenlijk.

- Jullie zijn verkozen tot Quality Coast en Blue Flag, hoe hebben jullie de beleidsuitvoering hier op aangepast? Heeft dit ook te maken met de deelname aan het Zwervend langs Zee project?

Wij hebben dit al jaren. We zorgen ook al lang voor een schoon strand. Je wilt wel blijven verbeteren. Je kan niet stoppen zodra je het keurmerk binnen hebt. De punten waar je laag op scoort, de criteria, daar wil je nog iets aan doen.

Maar al die keurmerken, dat zegt mensen niets eigenlijk.

- Wat is volgens jou een algemeen passende manier voor het organiseren van de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Dat bestaat niet. Het valt of staat met handhaving. Het is een mentaliteitsverandering die tussen de oren moet komen.

Een voorbeeld is hondenpoep, ergernis nummer 1, toch ligt het er iedere keer weer terwijl mensen blijven klagen en er overal bordjes staan dat er een opruimplicht geldt. De mens is verantwoordelijk voor zichzelf. Je moet mensen beleren op een leuke manier. Je moet elkaar ook aanspreken op gedrag.

- Heb je nog contacten van strandtenthouders en andere strandgebruikers die ik ook zou kunnen benaderen?

Wat ik wel gek vind is dat ik dan tasjes uitdeel in heel Noordwijk voor het afval, van Stichting Nederland Schoon. En dan komt KIMO ook met van die zakjes en het Zwervend langs zee project ook. Dan vind ik: doe dat dan gezamenlijk! Organisaties kunnen elkaar niet vinden terwijl ze zouden moeten samenwerken.

Het Zwervend langs Zee project houdt na 2 jaar op, maar dat is zo nutteloos, je moet ermee doorgaan. Elk jaar is er een dag waarbij alle kustgemeentes bij elkaar komen, de landelijke kustdagen. Dat is heel inspirerend omdat je dan gedachten kunt uitwisselen en wat kan leren van hoe de buurman het aanpakt. Zo hou je elkaar scherp.

17. Interview met Peter Den Boer, Hoofd Remise afdeling Reiniging en Groen, Gemeente Zandvoort

26 maart 2010

Tip:

Als je interviews gaat afnemen moet je goed opletten wat de functie van iemand is. Er is een verschil tussen beleidsuitvoerders en beleidsmakers, dat zijn verschillende mensen. Vaak is er een groot verschil tussen wat mensen voor beleid bedenken en de werkelijke uitvoering ervan die wordt gedaan door andere mensen.

- Wat zijn uw taken en verantwoordelijkheden bij de gemeente (bent u beleidsmaker of beleidsuitvoerder)?

Ik ben hoofd van de afdeling R&G en ik ben verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte (niet voor de inrichting) en de inzameling van afval. Ik moet zorgen dat het strand schoon opgeleverd wordt, dat er informatieborden bij het strand staan en dat de afvalbakken geleegd worden. Ik ben zowel beleidsmaker als beleidsuitvoerder.

- Wat is het overheidsbeleid dat van toepassing is op de het zwerfafval en richting het beheer van zwerfafval op de stranden?

Er is geen overheidsbeleid voor het strand. Het strand wordt beheerd door veel partijen. Het rijk is de eigenaar van het strand, het waterschap heeft een vinger in de pap over de kustbescherming, defensie heeft iets te zeggen over de verdediging van de landgrens. De provincie heeft verder niet zoveel te zeggen op het strand, behalve dat zij een streekplan handhaven. De gemeente is de pachter van het strand en zorgt voor het dagelijks beheer. Zij mag het strand ook weer verder verpachten.

- Welke wetten en regels gelden er op de Nederlandse stranden ter preventie en voor het schoonmaken van zwerfafval op de stranden?

Er zijn geen officiële wetten en regels over zwerfafvalbeleid op het strand. Er gelden wel 2 afspraken. Alles wat aanspoelt op het strand is een zorg voor de gemeente. Behalve wanneer het bedreigend is voor de volksgezondheid, dan komt Rijkswaterstaat in actie, of bij aangespoelde containers en dergelijke grote objecten.

Daarnaast geldt er een APV, de algemene plaatselijke verordening, die zegt dat er geen rommel achter gelaten mag worden op de straat en op het strand.

- Welke verordeningen zijn er voor het beheer van zwerfafval in de gemeente?

De APV dus. Verder hebben wij als beleid bij de gemeente: geen vuil op het strand. Dat doen wij door:

1. voldoende vuilnisbakken te plaatsen, 2. De pachter, visventer of het restaurant moeten ook opruimen, 3. Iedereen moet zijn eigen gebied schoonhouden.

Elke gemeente heeft zijn eigen regels. Een gemeente kan besluiten om buiten het dorp, langs de landwegen geen lantaarnpalen neer te zetten en zeggen: zo ver gaat onze verplichting niet. Het ligt eraan wat de gemeente wil wat er gebeurt. Op Schiphol of in de Efteling bijvoorbeeld is het altijd brandschoon, lopen er de hele dag schoonmaakploegen rond en ligt een papiertje niet langer dan een uur op de grond voordat het opgeruimd wordt. Dat komt omdat hun beleid erop gericht is om het altijd schoon te houden. Maar dit kost ook veel geld. Een gemeente kan dus ook kiezen om hier minder te investeren in het schoonhouden en maar 1 keer per 2 weken een schoonmaak machine over het strand te laten gaan.

In de APV staat alles wat niet in de algemene nationale wetten staat. Daarin staat bijvoorbeeld wel dat je pas mag rijden met je 18de, dat besluit het Rijk alleen, maar niet dat het verboden is om afval op straat te gooien. Dat verschilt per gemeente en ligt eraan of ze dat opnemen in de APV of niet. Het plaatselijke gedoe wordt geregeld door de gemeente zelf. De Gemeenteraad is het bevoegde orgaan om wetten te maken.

De gemeente Katwijk is een christelijke gemeente en zij hebben bepaald dat bepaalde activiteiten er niet zijn op zondag. De winkels zijn er allemaal dicht op zondag. Bij andere gemeentes is dat niet het geval. Zo geldt dat ook voor wat er op het strand kan en wat niet.

Hier geldt dat wij een idee voor de gemeente geven, kosten en aantal mankrachten, die wij nodig hebben om het strand schoon te houden, dat is het beleid. Wij hebben wel de regel dat er geen vuil achtergelaten wordt op het strand.

- Wat zijn de doelen die met dit beleid bereikt willen worden en wat zijn de middelen die hiervoor gebruikt worden?

Het doel is om het strand schoon te krijgen en houden naar vooraf vastgestelde moenier met als resultaat een acceptabel en schoon strand. En dan vooral acceptabel, want voor iedereen is schoon anders te definiëren. Ik vind het al schoon als al het afval groter dan een sigarettenpeuk is weggehaald, terwijl een ander zegt dat er nog steeds sigarettenpeuken liggen. Maar die kan de schoonmaakmachine niet opruimen.

Er zijn ook gemeentes die hun dorp en strand expres klein houden, geen paviljoens, geen grote wegen aanleggen etc. Om te voorkomen dat er massatoerisme ontstaat. Daar is het beleid dan op gericht, dat is hun doel. Het beleid is dus eigenlijk wat de gemeente wil dat er gebeurt in hun gebied.

- Wat is uw opinie en wat zijn uw missie en visie, of die van de organisatie, richting zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden?

Ja dat heb ik eigenlijk al een beetje verwoord. De missie is het strand schoonhouden. De zee en het strand is ons product om mensen te lokken, het mensen bieden van een schoon strand. De gemeente Enkhuizen wil alleen maar kleine zeilschepen in hun haven, dagjestoeristen en recreanten, terwijl de gemeente Amsterdam juist alleen grote schepen binnen wil halen. Het zijn beide havens maar ze hebben een ander doel. Het is maar waar het beleid op gericht is.

- Wat is uw belang/het belang van de gemeentebij het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval op de stranden?

Dat is een puur economisch belang en een belang voor het welzijn van de inwoners. Het enige belang is eigenlijk zorgen dat de toerist het leuk heeft hier zodat hij geld gaat uitgeven hier. De toerist brengt geld voor de inwoners. Daarom willen wij het strand schoonhouden.

- Wat is uw invloed/de invloed van de gemeente op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op het strand?

Dat heb ik eigenlijk ook al verteld, ik maak beleid en voer beleid uit. Ik bepaal dus wat er gebeurt en hoe. Wel moet de gemeenteraad het er mee eens zijn. De gemeente bepaald dus wat er gebeurt.

- Wat is uw functie en verantwoordelijkheid in de beleidsvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Ik ben verantwoordelijk voor het uitvoeren van beleidstaken. 1 keer per jaar moet ik me bij de Gemeenteraad verantwoorden.

- Hoe wordt het beleid rondom zwerfafval geïmplementeerd?

We maken schoon. We zorgen dat er fysieke middelen aanwezig zijn, zoals zakjes die we uitdelen en afvalbakken. We geven voorlichting op allerlei manieren. We corresponderen met de pachters.

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering en voor welk deel hiervan?

De pachters zijn verantwoordelijk voor hun eigen afval. De gemeente zegt dat het strand altijd schoon moet zijn. Elke paviljoenhouders houdt zijn gebied anders schoon. De ene doet het 's ochtends de ander 's avonds, de een gebruikt een schoonmaakmachine, de andere doet het manueel gedurende de dag. De visboer is ook verantwoordelijk voor het afval rondom zijn kraam, op welke plek dan ook, binnen een straal van zoveel meter.

De paviljoenhouders zijn verantwoordelijk voor de strook strand van hun paviljoen, hun terras, het gebied waar hun ligstoelen verhuurd worden tot aan de vloedlijn.

- Betalen de exploitanten de gemeente ook voor het schoonmaken van de stranden buiten het verhuurde gebied?

Ja, indirect in de vorm van pacht. De pachters zeggen dat de patatboer verderop dan ook moet betalen voor het opruimen van zijn afval. Maar het is gewoon de pacht die zij betalen, dat is niet hoger voor het opruimen van afval, het wordt alleen ook gebruikt om het afval op te ruimen.

- Hoe worden de stranden schoongemaakt?

De verpachte delen worden manueel of met machines van de paviljoenhouders zelf schoongemaakt. Vaak gaat het maar om een strook van 100 meter dat ze schoon moeten houden. De gemeente laat in de duinen prikken en ook handmatig grofvuil weghalen op het strand. Verder wordt er een machine gebruikt die tot 10 cm diep het zand zeeft.

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?

Dat ligt aan het beleid. Op Terschelling bijvoorbeeld, de Boschplaat, daar spoelt heel veel afval aan door de stromingen, het is een soort dumpplek. Maar dit wordt vrijwel nooit schoongemaakt, misschien een keer per jaar. Gewoon omdat niemand er last van heeft.

Wij hebben 9 kilometer strand, 3 kilometer strandtenten en 3 kilometer niemandsland tot aan Noordwijk. In dat niemandsland ligt voornamelijk grofvuil en dat wordt heel soms opgehaald. Er spoelt ook veel aan van de buurman.

- Wordt de uitvoering van het beleid ook gecontroleerd door de gemeente?

Ja, het wordt gecontroleerd door handhavers.

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de verschillende stranden of tussen de gemeentes?

Er zijn twee uitgangspunten, wat voor soort strand (familiestrand, evenementen en feesten of natuurliefhebbergebied met ander signatuur, het soort publiek en het geld dat er beschikbaar is. Daarvan afhankelijk verschilt het beleid per gemeente of zijn er overeenkomsten.

- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Er doen zich geen problemen voor.

- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?

De pachters hechten minder waarde aan de schoonheid van het strand. Ze worden daarop aangesproken en eventueel beboet. In het algemeen hebben we een belang, dat is het trekken van de toerist. Paviljoenhouders hebben belang bij hun winst en de gemeente heeft belang bij de economische gezondheid van de bevolking.

Daarbij willen pachters dat de gemeente zorgt voor mee treinen per uur, grotere toegangswegen, minder parkeergeld etc. En zij vinden dat de gemeente teveel pacht vraagt, dat zij de wegen niet dicht mag gooien bij werkzaamheden en dat zij het strand niet schoon hoeven te houden.

De gemeente heeft belang in de inwoners, die ook gewoon naar het strand willen kunnen om te genieten van de rust, die geen grote evenementen voor de deur willen, die geen herrie willen etc. Dan is er ook nog een derde speler, namelijk het circuit, een grote speler.

- Jullie zijn verkozen tot Quality Coast en Blue Flag, hoe hebben jullie de beleidsuitvoering hier op aangepast? Heeft dit ook te maken met de deelname aan het Zwervend langs Zee project?

Ja gemiddeld wel. Ik heb ook meegedaan om te leren over het verminderen van zwerfafval. En als uitdaging: hoe kunnen we samen zorgen dat het strand schoon is.

Het Blauwe Vlag gebied is natuurlijk maar een klein gebied. Van de 250 kilometer kustlijn in Nederland is er maar 20 km Blue Flag strand. Anders zouden ze overal om de 100 meter afval bakken moeten plaatsen om hier aan te voldoen, dat zou niet relevant zijn. Eigenlijk zou iedereen voor het

beheren van zwerfafval een keurmerk moeten krijgen. Ik was gister nog met Henk Klein Teeselink hierover aan het nadenken. Er moet een nadere normering komen, ander criteria om stranden te beoordelen op hun schoonheid. Omdat grote plaatsen waar veel toeristen komen, ja daar blijft het altijd wel vuil, hoeveel je ook schoonmaakt. Terwijl een klein strandje bij een afgelegen dorp, daar komt niemand, dat is zo superschoon te houden. Het is niet eerlijk dat zo een gemeente dan de prijs voor Schoonste Strand van Nederland krijgt. Terwijl andere gemeentes met 4 miljoen bezoekers per jaar en vier keer per week schoonmaken en het uitdelen van 20.000 zakjes dat nog niet kan halen. Andere gemeentes hoeven maar hun pink op te lichten en het is klaar, terwijl wij dan zoveel tijd en moeite erin investeren.

We zaten ook te brainstormen over een tuimelaartje op de tafeltjes van het terras, waarom doet niemand dat? Theezakjes, koekverpakkingen en dergelijke waaien altijd weg. Of statiegeld op flesjes, dat is ook een stok achter de deur om mensen iets te laten beseffen. Het is de vanzelfsprekendheid dat we ons wel van dat afval kunnen ontdoen, meteen als we het kwijt willen. Niemand neemt een tasjes extra mee om zijn afval in te doen.

- Krijgen jullie ook een subsidie Aanpak Zwerfafval voor de uitvoering van het Zwervend langs Zee project?

Ja, Bert Veerman krijgt die subsidie. Hij is de coördinator van het Zwervend langs Zee project. Hij verdeelt het geld over de 9 gemeenten die meedoen. Dit is het tweede seizoen dat wij meedoen. Hij heeft ook wel een overzicht van de kosten. Je moet hem ook even spreken hierover.

- Hoeveel toeristen ontvangen jullie gemiddeld per jaar?
4 miljoen.

- Hoe vind je de huidige manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?

Ik ben tevreden. We verfijnen het natuurlijk wel steeds zelf. Het is constant in beweging. We hebben nu het idee om een vlag aan de afvalbak op het strand te bevestigen zodat mensen meteen zien dat er een afval bak is. Mensen kijken altijd om zich heen zodra ze iets kwijt willen, als er geen afvalbak binnen hun gezichtsveld is, laten ze het achter.

Daarbij vinden mensen deksel vies, dus maken wij er een gat in zo groot als een ijsbekertje. Dat scheelt ook. En we gaan grotere afvalbakken neerzetten, van 240 liter, want geleegd moeten ze toch.

- Wat vind je dat hier aan verbeterd kan worden?

Wat kunnen we doen om te zorgen dat afval geen zwerfvuil wordt? Daar denken wij aan. Omdat men niet heel bereid is om een end te lopen voor zijn afval. Er zijn twee belangen die gediend moeten worden.

- Wat is volgens jou een algemeen passende manier voor het organiseren van de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Die is er niet. Je komt niet verder dan een raamwerk. Elke gemeente is anders en heeft dus ander beleid. Er is geen eenduidige weg. Het Nederlandse strand bestaat niet.

- Heb je nog contacten van strandtenthouders en andere strandgebruikers die ik ook zou kunnen benaderen?

's Gravensande heeft een ander soort beheer. Scheveningen en Zandvoort hebben hetzelfde probleem. Noordwijk heeft geen strandtenten, een andere structuur. Net als Katwijk.

Je kunt Hanneke Mel van paviljoen Jeroen vragen, zij is ook secretaris van de strandpachtersvereniging. Zij beheert haar strand ook goed qua zwerfafval.

En je moet een keer komen kijken in de zomer, 's avonds tussen 6 en 9 uur, eind van de dag, na de drukte kijken wat er ligt.

Het oogt al snel veel op het strand. Terwijl het dan in gewicht helemaal niets voorstelt. Je wilt gewoon onbewust dat het opgeruimd is. Voor de geestelijke volksgezondheid moet het schoon en rein zijn. Anders wordt je belemmerd in je levensvreugde.

Het komt waarschijnlijk door onze voorgeschiedenis als Nederlanders, zou het komen door de slavernij, dat we zijn gewend dat alles voor ons gedaan wordt? En dat we daarom afval snel laten liggen, met het idee dat de overheid het maar opruimt.

Wij Nederlanders zijn ook het eerste volk dat zich niet aan de regels houdt. We komen snel in opstand. Een andere reden voor het achterlaten van afval zou zijn dat er veel anonimiteit is, weinig sociale controle. Als toerist zijnde doe je het gemakkelijker omdat je toch niet in je eigen leefomgeving bent. En het voordeel van het opruimen is nog niet bewezen voor de vervuiler zelf.

18. Enquête met Lars Brouwer, Beleidsmedewerker Afdeling Beleid & Uitvoering bij de Gemeente Ameland

20 maart 2010

- Wat zijn jouw functie en verantwoordelijkheden in het kustgebied?

Voor het kustgebied ben ik belast met:

Coördinerende werkzaamheden over de uitvoering en onderhoud van de strandovergangen;

Opstellen van (onderhouds)plannen;

Coördinatie Strandbewaking / Blauwe Vlag / Quality Coast

- Welke wetten en regels gelden er op de Nederlandse stranden rondom het beheer van zwerfafval?

Dat is per gemeente verschillend. In de algemeen plaatselijke verordening kan hier iets over zijn opgenomen.

- Wat is het overheidsbeleid richting het beheer van zwerfafval op de Nederlandse stranden?

Volgens mij is de Wet bestuurlijke boete van kracht (vastgesteld in 2009). We kunnen als gemeente bekeuringen uit delen aan mensen die zwerfafval op straat gooien. De straat hoort bij de RVV / WVV maar het strand niet. Ik denk dat er dus geen beleid is.

- Wat zijn de doelen van dit beleid en de middelen die hiervoor gebruikt worden?

N.v.t.

- Wat zijn de missie, visie en opinie van de gemeente rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de Nederlandse stranden?

Zwerfafval moet worden teruggedrongen

De toerist bewust maken van de rommel die wordt achtergelaten

- Wat is het belang van de gemeente bij het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie, op de Nederlandse stranden?

Een schoon eiland en strand zien we als een visitekaartje van het eiland.

- Wat is de invloed van de gemeente op het beleid en de uitvoering van het beleid, rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie, op de Nederlandse stranden?

De gemeente voert de reiniging uit

De gemeente kan informeren, stimuleren en coördineren

- Wat is jouw functie in de beleidsvoering rondom zwerfafval op de Nederlandse stranden?

Adviserend

Meedenkend

- Wie zijn er verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid?

De mensen van de buitendienst, de strandexploitanten en ik

- Jullie zijn beoordeeld als Quality Coast, hoe hebben jullie de beleidsuitvoering rondom zwerfafval hier op aangepast?

We hebben onze beleidsuitvoering niet echt aangepast. We voldeden al aan bepaalde eisen en zagen dan ook kans om een aanraag in te dienen.

- Hoe worden de stranden schoongemaakt?

Machinaal met een strandschoonmaak machine (www.beachcleaners.net) en handmatig

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?

Ja, van de duinvoet tot de hoogwaterlijn

- Hoe en wat wordt er schoongemaakt?

Met de strandreiniger

- Hoe vind je deze manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?

In 2007 zijn we uitgeroepen tot schoonste strand van Nederland, dus in principe gaat het niet zo slecht.

- Wat vind je dat hier aan verbeterd kan worden?

Het moet structureel schoon zijn.

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de stranden tussen de gemeentes?

Participatie aan Blauwe Vlag, Zwervend langs zee en Quality coast zijn overeenkomsten in beleid. Verschillen ben ik niet echt in thuis.

- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Te weinig tijd/middelen voor de uitvoering

- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?

Nee

- Wat is volgens jou een algemeen passende manier voor het organiseren van de beleidsuitvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Pers en voorlichting

19. Enquête met Claudia Leeuwenkuyl, eigenaresse van strandpaviljoen Blue Lagoon, Scheveningen

Locatie Scheveningen. Eigenaresse van Blue Lagoon, een strandpaviljoen in Scheveningen. Ze staan in de top 10 van de schoonste stranden van 2010.

20 maart 2010

- Wat zijn uw missie, visie en opinie rondom zwerfafval afkomstig van strandrecreatie op de stranden?

Iedereen moet zijn eigen rommel opruimen. Zo houden we het strand schoon.

- Wat is uw functie en verantwoordelijkheid in de beleidsvoering rondom zwerfafval op de stranden?

Ieder strandpaviljoen dient zijn eigen terrein schoon te houden inclusief het strand wat voor het paviljoen ligt. In Scheveningen worden de stranden ook schoongemaakt en schoongehouden door de gemeente Den Haag.

- Hoe worden de stranden schoongemaakt?

Met speciale grote veegmachines die zand filteren.

- Wordt er ook schoongemaakt buiten toeristische badplaatsen? Tot waar wordt er schoongemaakt?

Geen idee, het strand langs de boulevard en de zwarte pas wordt door de gemeente schoongemaakt

- Hoe en wat wordt er schoongemaakt?

Met speciale veegmachines. De stranden maar ook de boulevard.

- Welke problemen doen zich voor in het huidige beleid of de huidige uitvoering van het beleid rondom zwerfafval op de stranden?

Er doen zich geen problemen voor.

- Zijn er belangentegenstellingen tussen de partijen die te maken hebben met het beleid rondom het zwerfafval op de stranden?

Niet dat ik weet.

- Jullie doen mee aan het Schoonste Strand van Nederland. Wat heeft u daarvoor veranderd aan uw beleidsuitvoering?

Niks.

- Hoe vind je de huidige manier van beheren? Ben je tevreden over de uitvoering van het beleid?

Ja hoor.

Helaas heb niet alle vragen kunnen beantwoorden. In Scheveningen werkt het zo dat iedere strandtent verantwoordelijk is voor zijn eigen vuil (op de strandtent!). Op het strand staan voldoende afvalbakken waar strandgasten hun vuil in kunnen gooien. In het hoogseizoen of op warme stranddagen maakt de gemeente Den Haag de stranden schoon met speciale veegmachines die het zand filteren. Hier hebben wij dus geen omkijken naar maar tijdens drukke stranddagen proberen wij wel gasten te stimuleren om hun vuil niet te laten slingeren.

20. Interview met Kees Keizer, onderzoeker en docent in Psychologie en Sociologie aan de RUG over gedragswetenschap

1 maart 2010

- Kun je me iets meer vertellen over je werk?

Ik ben docent aan de RUG hier, ik geef les in psychologie en sociologie. Daarnaast doe ik ook onderzoek, bijvoorbeeld naar het gedrag van mensen. Ik hou me meer bezig met het gedrag, de psychologie, van de normale mens, dan dat ik met mensen spreek die depri languit in een stoel liggen, wat je je al snel voorstelt bij psychologie. Ook doe ik af en toe mee aan projecten van bijvoorbeeld Stichting Nederland Schoon.

- Wat zijn de algemene houding en het gedrag van de Nederlandse burger met betrekking tot afval?

Ik zou hier niet veel over kunnen zeggen, ik weet niet hoe dat gemiddeld is in Nederland. Ik weet wel dat men zich er aan stoort. Maar dat betekent niet dat mensen zich ook netjes gedragen daardoor. Het is wel zo dat dit gedrag kan verschillen, onbewust kunnen mensen zich anders gaan gedragen dan normaal. De normen en regels die gelden staan onder invloed van de omgeving. Dus de omgeving heeft invloed op het houden aan normen en regels van mensen. Als men in een omgeving komt waar een of meerdere normen worden overtreden, dan houdt men zich minder aan de eigen normen en de regels, men wijkt er dan sneller vanaf. Bijvoorbeeld, als men in een omgeving komt waar afval gewoon op straat ligt, waar graffiti op de muur staat enzovoorts. Onbewust wordt men hier door beïnvloed doordat men zich hier niet aan de regels houdt in het algemeen wordt men onverschilliger en gaat hetzelfde gedrag vertonen. Onbewust weet men dat andere hier ook hun afval op straat gooien. Het is wel zo dat het geven van een negatieve boodschap niet werkt. Een campagne waarbij vermeld wordt: het is zo vies op de stranden, we moeten het opruimen, werkt juist niet. Mensen nemen dan onbewust aan dat iedereen laks met zijn afval omgaat en waarom zouden zij het dan wel goed doen? Een voorbeeld is een onderzoek waarbij flyers aan fietsen werden gehangen in een steeg. 35% van de mensen gooide de flyer op straat. Daarna werd hetzelfde gedaan in de zelfde omstandigheden maar werden de muren gekladderd met graffiti en een bord opgehangen: geen graffiti. Vervolgens gooide 75% van de mensen de flyer op straat. De conclusie hieruit is dat mensen sterk reageren op de omgeving, als er meerdere regels worden overtreden leidt dit tot normovertredend gedrag.

- Hoe is afvalgedrag bij mensen te beïnvloeden?

Als er in een gebied normen worden overtreden dan ontstaat er meer normovertredend gedrag. Gedrag kun je dus beïnvloeden door de omgeving te veranderen. Een schone omgeving, met borden en afvalbakken zorgen eerder voor het houden aan de normen en regels dan een vuile omgeving. Ook gedraagt men zich eerder naar de normen en regels als men bekeken wordt. Op een druk strand waar iedereen het kan zien, zal men minder snel afval achterlaten dan op een leeg strand waar niemand het kan zien. Als men bekeken wordt houdt men zich eerder aan de normen en regels.

Verder is gedrag te beïnvloeden door vuilnisbakken neer te zetten, en dan niet op elke 4 kilometer maar bijvoorbeeld op elke 100 meter. Ook borden waarop staat dat men geen rommel op het strand moet gooien werken. De omgeving moet het gewenste gedrag uitstralen. De omgeving moet uitstralen dat men zich er aan de regels houdt.

Het heeft geen zin om alleen boetes op te leggen als men zich er niet aan houdt. Met alleen straffen bereik je je doel niet. Men houdt zich alleen aan de regels als er gecontroleerd wordt. Bijvoorbeeld: licht op de fiets wordt gecontroleerd door de politie, meestal 's avonds tussen 4 en 7 uur van oktober tot december. Als men om 10 uur de deur nog uit gaat, zal men heus geen verlichting meenemen, er wordt toch niet gecontroleerd.

Je moet zorgen dat het laten zwerven van afval notdone is, je moet zorgen dat het een norm wordt om je afval op te ruimen.

Bijvoorbeeld, onbewust pas je jou kledingstijl aan, aan wat je vrienden dragen. Doordat je er dan bij hoort en doordat je vrienden zeggen wat ze leuk vinden staan en dat doe je eerder aan. Zo zit het ook met afval weggooien, als niemand het cool vindt, dan doe jij dat ook minder snel.

Je kan dit wel gebruiken om de andere maatregelen te bekrachtigen, dus naast het schoonhouden, afvalbakken, informatieborden en dergelijke waarmee je aangeeft dat afval hier gewoon netjes in de afvalbak hoort wat dan wordt gezien als een normaal gedrag, en als klap op de vuurpeil, als men zich er echt niet aan houdt, ja dan worden er boetes uitgedeeld.

Je moet dus het goede voorbeeld geven in campagnes, bijvoorbeeld met mensen die hun afval in de vuilnisbak gooien met een blij gezicht. Daarbij moet je laten zien dat veel mensen afval gewoon opruimen en dat mensen het laten rondslingeren van afval afkeuren.

- Hoe milieubewust is men in Nederland?

Dat zou ik niet kunnen zeggen.

- Hoe effectief is een campagne om gedragsverandering teweeg te brengen?

Een campagne alleen heeft niet zoveel invloed. Maar als je dit combineert met informatieborden, afvalbakken op het strand, mensen die opruimen of schoonmaken, dan heeft dat meer invloed.

- Hoe lang duurt het voordat er verandering te zien is in het gedrag van een hele maatschappij?

Nou dat kan zeer snel gaan. Neem de Uggs, een jaar geleden liep bijna niemand er op. deze winter heeft haast 60% van de vrouwen deze schoenen. Gedrag kan dus zeer snel veranderen.

Bij gedrag ten bate van het milieu kan dat lang duren. Mensen kiezen eerder voor hun eigen gemak en voordelen dan moeite te doen voor het milieu. Je moet daarom, als overheid, behoorlijk consistent zijn en het goede gedrag steeds bekrachtigen. Een tijd geleden bijvoorbeeld heeft de overheid op grote schaal een project uitgevoerd om het zwerfvuil te verminderen. Er waren borden geplaatst, er was grondig schoongemaakt en er waren afvalbakken neergezet. Een tijdje ging het goed, het bleef schoon. Toen het bleek dat het project succesvol was zijn ze er mee gestopt. Maar zo werkt dat niet, je moet mensen constant het goede voorbeeld geven om te zorgen dat ze niet terugvallen in hun oude patroon en op het oude gedrag.

Stel dat je de ouder bent van een kind; als het vier jaar is kan je niet gewoon alle regels met hem bespreken en vervolgens houdt hij zich hier altijd aan. Je moet constant de regels herhalen en bekrachtigen en het goede voorbeeld geven. Als je bijvoorbeeld wel de regels vertelt maar vervolgens houdt je je er zelf niet aan, dan werkt dat ook averechts.

Je moet dus steeds het goede voorbeeld geven, anders valt men weer terug in zijn oude patroon.

21. Vragen aan Henny de Wit, milieuadviseur en specialist op het gebied van zwerfafval, voornamelijk in stedelijke gebieden

Henny de Wit heeft een eigen advies bureau, AanZet. AanZet advies en begeleiding is een initiatief gebaseerd op zijn grote passies: werken aan een schone woon- en leefomgeving en goed omgaan met het milieu. Met zijn bevoegdheid weet Henny de Wit mensen te motiveren hun talenten te gebruiken en kansen en mogelijkheden optimaal te benutten.

1 maart 2010

- Ik heb vernomen dat u een project leidt om parkmanagement te introduceren in het kustgebied bij Castricum?

Ja, ik heb van Henk Klein Teeselink de opdracht gekregen om een project op te zetten om zwerfafval op te ruimen. Op het moment zijn er veel tegenstrijdige belangen in het gebied en wil niemand samenwerken. Dit is al een lange tijd zo. Daarom is er het idee gekomen om parkmanagement op te zetten. Maar dit project staat nog in de kinderschoenen dus daar kan ik je nog niets over zeggen. Ik verwacht dat het nog lange tijd zal duren, in ieder geval tot na het seizoen, eer dit project van de grond komt.

- Hoe is het nu georganiseerd dan?

Het komt er op neer dat de exploitanten op het strand de grond pachten van de gemeente. De gemeente heeft afspraken met deze exploitanten, onder andere over het beheer van zwerfafval. Zij hebben de plicht om het strand schoon te houden. De bottleneck van het probleem is dat het wanneer het druk is op het strand wordt het ook het viest. De exploitanten hebben het dan te druk om het strand schoon te maken.

22. Interview met Henk Klein Teeselink van Stichting Nederland Schoon over afval gedrag

15 februari 2010

Henk Klein Teeselink begon aan de WUR met een studie over Voeding en het gedrag van mensen, heeft van alles gedaan op het gebied van mens, milieu en gedrag, en werkt nu onder andere 2,5 dag per week voor Stichting Nederland Schoon. Doel van Nederland Schoon is beperking van zwerfafval (zie ook de website). Daartoe werkt Nederland Schoon onder andere aan schone stranden van Nederland, evenementen en innovatieve ideeën voor verpakkingen en andere producten en aan het slimmer schoonmaken en –houden van de omgeving. Ze werken maar met 5 man en toch zijn ze bij 70% van de Nederlandse bevolking bekend.

- Hoe gedraagt men zich in Nederland ten aanzien van standaard zwerfafval?

Uit onderzoek blijkt dat maar een klein aandeel van de Nederlandse bevolking bewust rommel maakt op straat. Studenten hebben 600 uur het gedrag van mensen op straat geobserveerd om er achter te komen hoe vaak er iets zomaar op straat gegooid wordt. Dit gebeurde nauwelijks en voor zo ver wel, dan ging het voornamelijk om sigarettenpeuken, kauwgom, weggewaaid afval of achtergelaten take-away verpakkingen.

Mensen zijn kudde dieren en kijken naar wat de norm is; wat anderen doen. Het is bewezen dat mensen op plekken die al vies zijn, een stuk onverschilliger omgaan met hun afval en eerder rommel maken.

Naarmate de schoonheid afneemt en de rommel toeneemt bestaat er ergens een grensgebied waar het gedrag van mensen omslaat. Dit gaat onbewust en bij iedereen op een ander punt. Dan denkt men: het is hier toch al zo een vieze boel, het maakt niet meer uit of ik het weggooi. Het is aan beleidsuitvoerders om te zorgen dat er niet gewacht wordt met schoonmaken tot het zo vies is, maar dat er voor dit omslagpunt al schoongemaakt wordt en het zo gehouden wordt. Dit heeft een positief effect op het gedrag van mensen.

- Hoe vies is Nederland eigenlijk?

Best wel schoon. Vier keer per jaar wordt er op 1.000 plekken in Nederland gemeten in verschillende gebieden. Dit kunnen horecagebieden, winkelgebieden, stationgebieden en parkeergebieden zijn. Daarbij scoorde Nederland een 7,8 en zijn parkeer- en stationsgebieden het viest.

Van de Nederlanders vindt 50% Nederland schoon en vindt 80% zijn eigen buurt schoon. De eigen omgeving is makkelijker te beoordelen omdat het bekend is.

- Hoe vies zijn de stranden in Nederland?

Ook van stranden wordt gemeten hoe vies die zijn door Stichting Nederland Schoon. Per jaar worden 900 metingen uitgevoerd op in totaal ongeveer 90 stranden. Dit wordt gedaan in twee rondes waarbij per ronde zowel in de middag als de volgende morgen wordt gemeten volgens een protocol, aan de hand van foto's. Bij foto's, van stranden, waar geen zwerfafval op te zien is, krijgt het strand bijvoorbeeld een 10. Is er 1 of 2 stukjes van afval op de foto's te zien, dan krijgt het strand bijvoorbeeld een 9 enzovoorts. (feitelijk wordt op een schaal van 1 tot 5 gemeten, waarbij 5 staat voor helemaal schoon) Bij de metingen gaat het om zwerfafval dat wordt veroorzaakt door strandgasten en dus niet om aangespoeld afval uit zee. De metingen worden namelijk bij de strandopgang, bij het paviljoen in de buurt en verder van het paviljoen af gedaan.

Op basis van deze metingen blijken de laatste jaren de stranden 2 keer zo schoon als 6 en 7 jaar geleden. Daarbij scoren de Zeeuwse stranden al lange tijd het hoogst mede omdat zij een beter beheer hebben. Noord-Holland scoort, op de ene of andere manier, vooral de laatste jaren gemiddeld het laagst. De stranden in Nederland zijn schoner geworden, als je kijkt naar het afval dat van het publiek afkomt.

- Wat is het vieste strand van Nederland?

Zandvoort had in 2009 de minst schone stranden van Nederland ook al hebben ze ook goeie stukken. Paviljoenhouders moeten daar het strand schoonhouden tot de vloedlijn, waarbij enkele paviljoens het lelijk lieten liggen.

Zij hadden een goed ontvangen actie waarbij ze afvalzakjes uitdeelden aan mensen die uit het station komen voor het strand. Mensen die het uitgedeeld krijgen denk dat ze er iets mee moeten, en gooien hun afval eerder hierin. Actie was geslaagd. In Bloemendaal maakt Woodstockbijkv zijn eigen strand schoon. In Walcheren is ook een Stichting die het strand zelf beheert. Texel en Den Helder zijn ook minder schone stranden.

- Wie zijn dan jullie doelgroep?

Het Nederlands publiek, bedrijven en de beheerders van afval zijn onze doelgroep. Niet de haven overheden of mensen in de visserij en scheepvaart. Doelgroepen bij strand zijn: gemeenten/beheerders, paviljoenhouders en publiek

- En wat voor campagnes hebben jullie hier dan voor, voor schonere stranden?

We proberen de beheerders, gemeentes en strandpaviljoenhouders onder andere, het gevoel te geven dat ze gastheer zijn. Als je zegt: Ga jij een even die parkeerplaats opruimen, ja dan gaat men dat natuurlijk nooit doen. Maar omdat ze het zien als de plek waar hun gasten binnen komen is het opeens veel belangrijker dat het er netjes uit ziet. Dus het beheer wordt hier gedaan door een schone parkeergelegenheid aan te bieden, afvalbakken bij de strandopgang en informatie neer te zetten. Dat is belangrijk voor de perceptie van mensen. Als het er netjes uit ziet zal men het ook eerder netjes houden.

Verder willen we dat strandpaviljoeneigenaren en de gemeente en dergelijke samen gaan werken om het op te ruimen en schoon te houden.

Westland bijvoorbeeld heeft een 9,8 en is het schoonste strand. Dit komt onder meer door hun beleid. Noord-Beveland heeft het schoonste paviljoen, dit komt ook doordat men er samen aan werkt om het schoon te houden. Het personeel wordt ook ingezet en het zit in hun takenpakket. Het paviljoen beheert dan ook het strand.

Voor stimulering wijzen we op de schoonste stranden en de aanpak van betreffende gemeenten en organiseren we beheerders dagen waarbij beheerders en paviljoenhouders goede ideeën uitwisselen. Daarnaast ondersteunen we met middelen als afvalzakjes, displays voor de zakjes, posters bij paviljoenhouders, afvalbakken (met het zelfde gemak gooi je het in de afvalbak)

Sommige organisaties zijn geneigd om de nadruk te leggen op de rommel. Hierdoor gaan mensen denken; als anderen rommel maken, dan doe ik dat ook. Mensen zijn heel makkelijk met de norm. En hierdoor geef je een negatieve boodschap met een negatief effect op het gedrag.

- Hebben campagnes om het gedrag te veranderen, zoals een opruimactie, zin denk je?

Een opruimactie heeft twee kanten:

Je geeft er mee aan dat het een rommel is, dat het vies is. Dat kan een negatief effect hebben. En waarom zouden mensen de rommel van een ander op gaan ruimen. Want men vindt het soms heel makkelijk om te zeggen dat een ander dat uit “proleterigheid” gedaan heeft.

Echter als mensen het gevoel hebben dat veel rommel per ongeluk veroorzaakt is en dat het eigenlijk een kleine moeite is om zo nu en dan iets van en ander op te ruimen dan kan zo’n actie een mooie voorbeeldwerking hebben. Wel kan je een voorbeeld geven dat anderen na kunnen doen. Een beetje van: zo erg is het niet om een ander zijn afval even op te ruimen.

Daarbij gaat het zwerfafval niet helemaal bewust. In Groningen bijvoorbeeld hebben ze een experiment gedaan:

Op een muur hadden ze graffiti gespoten en een bordje erbij gehangen: verboden graffiti te spuiten. Daarna hebben ze nutteloze flyers aan fietsen gehangen, met de boodschap: Bakker 50 jaar of iets dergelijks. Ze hebben geobserveerd wat mensen met de flyers deed. Het blijkt dat mensen, doordat ze die graffiti muur zien, denken: o niemand houdt zich hier aan de regels. Mensen worden dan onverschillig en 20% van de mensen gooide de flyer op de grond. Gewoon door het te laten vallen, uit de hand te laten glijden.

Daarna hadden ze hetzelfde experiment gedaan, maar dan met een schone muur zonder graffiti. En nog maar de helft van de mensen gooide het op straat.

Het gevoel dat men krijgt in een omgeving dat men zich naar gedragen. Maar dat gebeurt onbewust. Want 95% van de mensen vindt dat je niets op straat moet gooien. Maar ze hebben wel een zwakke norm.

Maar men gaat er vanuit dat veel andere mensen, proleten, dit wel doen.

Zo was er ook een experiment met prullenbakken met spiegels erop. En in vergelijking met een plaats waar prullenbakken zonder spiegel erop stonden werd er meer weggegooid in deze prullenbakken. Dit komt omdat je beter doet als je jezelf ziet. Het was pure zelfreflectie.

Het meest worden peuken op straat gegooid. Dit is ook een soort gewoonte geworden. Men denkt dat het geen kwaad kan.

- Zou een strandschoonmaakactie effectief zijn op het gedrag van mensen?

Dat is de vraag. Mensen die meedoen denken dat andere mensen het “bewust” vies maken en dat je die rommel van andere mensen gaat opruimen. Echter als mensen het gevoel hebben dat veel rommel per ongeluk door mensen veroorzaakt is en dat het eigenlijk een kleine moeite is om zo nu en dan iets van en ander op te ruimen dan kan zo’n actie een mooie voorbeeldwerking hebben...opdat ook anderen zo nu en dan eens iets van en ander opruimen, En dit voorbeeld zet mensen die anders misschien toch iets zouden achterlaten aan dit nu niet meer te doen...Echter de invulling van de voorbeeldwerking komt wel nauw. Altijd nadenken over wie een goede voorbeeldwerking hebben

Een ander aandachtspunt is afval uit zee:

Als je gaat opruimen bij de vloedlijn, strandjuten, dan ga je het afval dat uit zee komt en is aangespoeld opruimen. Dat is anders als je het afval bij de paviljoens gaat opruimen.

Het gaat om de boodschap van je actie. Bijvoorbeeld het KIMO FishingforLitter project, Goede daarvan is dat afval dat vanuit zee komt wordt aangepakt. Vissers worden gemotiveerd afval bij zich te houden en zelfs om het van anderen op te vissen.

Als je bijvoorbeeld een schoonmaakactie hebt van de Waddenvereniging dan denken mensen, ja logisch, een natuurorganisatie, die doet dat wel.

Maar heb je een strandschoonmaakactie van Nike dan is dat al heel anders. Dan lopen daar actieve mensen op Nike schoenen, roepend oja dat ruimen we wel even op. Dan heb je al een heel andere uitstraling.

Ook zijn er bedrijven die soms als speciale actie met hun personeel gaan opruimen..zoals op Ameland Of als bijvoorbeeld de Surfrider organisatie het strand opruimt, zeggen dat ze elke dag hardlopen om fit te blijven en dat ze een keer per week gezamenlijk het afval; meenemen. Dat komt toch anders bij mensen aan.

Je moet positief inwerken op de solidariteit van een schone omgeving. Dus ook bedenken voor wie je een voorbeeld wil zijn.

- Wat doe je eraan om mensen dat duidelijk te maken dat het wel schadelijk is?

Nou een voorbeeld is een actie van een tijdje geleden. MerijnHougee van Stichting De Noordzee heeft daar ook aan meegewerkt. Met de Surfrider Foundation hebben ze gewoon op een strand mensen aangesproken en peukenbakjes uitgedeeld.

Dit geeft natuurlijk ook een mooie voorbeeldfunctie, van die stoere surfers die dat gewoon doen.

In voorlichting bijvoorbeeld laten zien welk slecht effect peuken en plastic op het zeeleven hebben

- Heeft het effect om alleen maar met mensen te praten?

Ja, ik denk van wel. Mensen hebben vaak vooroordelen, dat je met veel mensen er niet over zou kunnen praten. Maar de mensen hebben allemaal een leuk ding en ze zijn vaak heel bereid om een praatje te maken.

Natuurlijk moet je zulke gesprekken dan ook publiceren in de media voor een groter bereik. Maar dan denk ik dat het zeker zin heeft. Ik doe dat zelf ook. Alle kennis die ik heb moet ik niet binnen een kleine kring houden, dan heeft niemand er wat aan. Ik probeer het te verspreiden, als een olievlek.

- Hoe meet je gedragsverandering?

Ja het meten van gedrag is moeilijk. Je kan het doen door mensen te ondervragen, of ze het kennen wat voor gevoel ze erbij krijgen etc.

Anderzijds vernemen we van sommige beheerders terug dat er feitelijk minder afval van het strand opgeruimd hoeft te worden. Bijvoorbeeld Paviljoen de Banjaard beloonde jaren gelden kinderen met een ijsje als ze een zak met zwerfafval inleverden. Echter er is nu zo weinig dat kinderen het niet meer voor elkaar krijgen een zak vol te maken.

Campagnes werken soms averechts. Vooral als ze mensen een negatief gevoel geven over hoe vies het wel niet is.

Het kan wel effectief zijn door in te spelen op de beleving van mensen. Door bijvoorbeeld te zeggen: 90% van de mensen houdt de buurt schoon, op naar de 100!

- Hoe wordt het beheer van zwerfafval in Nederland georganiseerd?

Dit wordt gedaan door onder andere de gemeentes, recreatieschappen, overheden, Rijkswaterstaat, die het gebied beheren en schoon houden. Meestal gaat dat aan de hand van foto's, zo schoon moet het gehouden worden wordt er dan gesteld.

Er wordt dan opdracht gegeven aan opruimingsdiensten om het zo te houden. Vaak wordt er gebruik gemaakt van sociale werkvoorzieningen. Ook worden communicatiediensten gebruikt, door bijvoorbeeld affiches op te hangen. $\frac{3}{4}$ van de inspanning is het schoonvegen van de straat.

- Is het beleid verschillend per gemeente?

Ja, beleid wordt gemaakt door de gemeenten. De uitvoering gebeurt in sommige gemeenten grotendeels door de gemeente. Andere gemeenten besteden weer veel meer uit, zoals aan verzelfstandigde overheidsbedrijven, aan aannemers en/of aan SW-bedrijven. Het gaat op resultaat of op frequentie. Dus er wordt een standaard ingesteld en die moet zo gehouden worden, aan de hand van foto's bijvoorbeeld. Of er wordt gewoon elke dag/week/maand schoongemaakt. Wat betreft stranden is er tussen gemeentes wel een verschil in de verdeling van verantwoordelijkheden. Soms doet de gemeente meer, soms de strandpaviljoenhouders.

Wel heeft de aankleding veel effect op hoe mensen omgaan met hun afval. Als er bijvoorbeeld grote bergen afval naast de afval bakken liggen werkt dit niet erg stimulerend. Worden de zakken tussendoor verwisseld, door bijvoorbeeld een personeelslid in zwembroek, dan creëer je al een heel ander gevoel erbij.

Een idee in Castricum is om parkmanagement te organiseren waardoor alle partijen die het gebied beheren samen gaan werken. Het doel is een goed beheer. Zo wordt er naar gestreefd dat bijvoorbeeld het afval niet in iedereen zijn gebiedje afzonderlijk wordt opgeruimd maar dat dit gezamenlijk georganiseerd wordt.

Walcheren kent met haar Stichting Strandexploitatie Walcheren al een soort van Parkmanagement organisatie

- Wat zijn de algemene kennis, houding en het gedrag van de Nederlandse burger met betrekking tot afval?

Voor zwerfafval gaat deze theorie eigenlijk niet op. Er wordt namelijk niet veel op straat gegooid. En wat er op straat terecht komt gaat meestal onbewust.

Mensen weten het wel....maar zijn soms te "makkelijk" ingesteld....uitzondering is misschien fijn zwerfafval zoals peuken. Hierbij hebben relatief meer mensen het idee, dat dit op straat kan worden gegooid.

- Nog een paar contacten en initiatieven:

- Stefan van der Stee, organisatie van het beste strandpaviljoen van Nederland. Leeft op het strand, kent alle paviljoens.

- Kees Keizer, Proeven over gedrag aan de RUG.

- Erik Graad van Roggen, Heleen Jansen, strategisch communicatiebureau over het vormgeven en

communiceren van boodschap van campagne.

- Henny de Wit, begeleiding partijen in samenwerking Castricum
- Vincent Balk, surfclub, doet ook (opruim)acties
- Merijn Hougee van SDN

Stichting de Noordzee heeft ook een project waarbij gekeken wordt wat voor soort producten er voornamelijk gevonden worden, lipjes van blikjes bijvoorbeeld, en willen dan ook de producent ervan aanspreken. Bijvoorbeeld een frietkraam bij de strandopgang, die valt buiten het opruimbeleid maar produceert wel afval. En als er dan geen goede afval voorzieningen zijn...

In Den Haag zijn ze vanuit Stichting De Noordzee bezig met een prijsvraag voor oplossingen voor de meest voorkomen producten.

MotivAction bestand met bevolkingsgroepen en gedrag...

Tip: In het project moet je de eerste tijd de meeste beslissingen maken en alles uitdenken zodat je dat later, als je niet zoveel meer kunt veranderen, niet nog moet doen.

En vooral veel met mensen gaan praten, die kunne je alles vertellen. En vaak hebben die veel boeken gelezen en kunnen zo de kern vertellen. Niet te lang aan de literatuurstudie zitten, dan ga je kanten op die misschien helemaal niet relevant zijn voor het project.